

ERCIYES

Koca SîNAN

ERCIYES

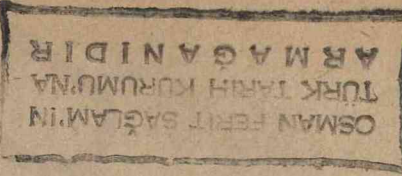
KAYSERİ HALKEVİ DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

23 Nisan	ERCIYES
Çocuk Bayramının Büyük Anlamı ..	A. Hilmi GÜÇLÜ
Çocuk Meselesi ve Biz	Dr. İ. Hakkı ALADAĞ
Koca Sinan	Sahir ÜZEL
Sinan'a Sesleniş	A. R. ÖCAL
Elbistanlı Aşık İmam	Ali Rıza ÖNDER
Loş Odamız	İ. Zeki BURDURLU
Kayseri Hakkında Notlar	Naci KUM
Ali Nisari Efendi	Kâzım ÖZDOĞAN
Hacı Seyit Mehmet Ağanın Hayatı ..	Kâzım ÖZYEDEKÇİ
İlân	Hüseyin ULAŞ
Varaka ve Gülşah	Hikmet DİZDAROĞLU

GENÇLİK SAYFASI

Tanrıma (Şiir)	Engin GÖNÜL
Gurbet (Şiir)	Remzi TUNCER
Vatan İçin (Şiir)	Recep TEKMEK
Balık (Şiir)	Talât AKGÜL
İhtiras (Şiir)	Abdulkadir İŞİTMAN
Bahar (Şiir)	A. Erdal TAŞKIN
Yeşil Gözlere (Şiir)	A. Nadir CANER
Camakanlı Oda ve Sen (Şiir)	A. Rıza ERGÜVEN
Kayseri Ağzı Kelimeler	Kâzım ÖZYEDEKÇİ
Şahit (Hikâye)	İsmet ULAŞ
Şikâyetname	Kâzım ÖZYEDEKÇİ
Pınarbaşı İlcesi	Ali ÖZER
Çerkez Mahmut'un Destanı	Kâzım ÖZYEDEKÇİ
Gurbet Hastanesinde	Kâmil ARI

ERCIYES

YIL : 5

N İ S A N

SAYI : 51

23 NİSAN

23 Nisan ... Türk'ün, millî iradeye dayanan idareyi, bozkır Ankara'nın bağrında ilk kurduğu gün ... O günden bu tarafa aradan 27 yıl geçti. Her yıl, bir evvelkini birçok devrimler ve eserlerle geride bırakmış bulunuyor.

Eriştığımız seviyeden aşağısının 27 yıl olduğuna biz bile güç inanıyoruz ... Asrı, yıllar el ele yürüttük. Bizi iyi tanımayanların ihtimal vermedikleri " hayaller ", i bir bir gerçekleştirdik ... Bu, yürümek ve ilerlemekle ifadesi güç ve imkânsız bir şeydir.

Yurdu, dişimizle tırnağımızla kazandığımız zaferlerden sonra kurtardık. Egemenliğimiz bu zaferlerin sağlam temelleri üzerine kuruldu. Her şeye yeni baştan düzen verirken, adımlarımızı köstekleyebilecek zincirler de koparıldı. Bu gün, garple aramızdaki kültür açıklığı, ilk Yigirmi Üç Nisan Türkiyesine nisbetle, kıyaslanmayacak kadar küçülmüştür. Pek yakın bir gelecekte bunun bıçak sırtı kalınlığına düşeceğine inanıyoruz. Çünkü bugün, yepyeni ve dipdiri ruh ve kafada bir 23 Nisan nesli yetişmiş bulunuyor. Yeni nesil geçmişten çok ve büyük dersler almıştır ...

Bugünkü hür varlığının mânasını, geçmişin tebarüz ettirdiği bu nesil bu topraklarla beraber yarının da kendisinin olduğuna inanıyor ve 23 Nisan'ı bu anlayışla, içten gelen sevinçle kutluyor.

23 Nisan nesli, büyük bayramın kutlu, yolun aydın olsun ...

ERCIYES

Çocuk Bayramının Büyük Anlamı

Yazan : A. Hilmi GÜÇLÜ

Büyük ve kahraman milletlerin dehasından nur alarak ölmezleşen, tarihleşen sayılı günler vardır. 23 Nisan işte böyle günlerden birisidir.

O gün, Türk'ü öldü sanarak kutlu yurdu kapışmak için birbirini gagalayan leş kargaları, bir birinin etine diş geçirmeğe hazırlanan sırtlanlar, heybetli bir kahramanlık tablosu karşısında irkilerek gerilediler.

Tarihi yaratan Türk, o gün büyük önderini bulmuş ve onun komutası altında İstiklâl zaferi mucizesini yaratan ilk narasını atmıştı. Dünya, çok iyi tanıdığı bu nara sesile sarsılırken büyük istiklâl güneşini örtmeğe yeltenen kara perdeler de yırtılmağa başlamıştı.

23 Nisan 1920 de büyük Türk milletin Ankara'dan mihraklaşan kahraman iradesi; tarihe bir milletin yaşamak azmini yenebilecek hiç bir kuvvet bulunamayacağını anlatan bin bir misal armağan ederek hür ve mustakil Türkiye Cumhuriyetini yarattı.

Gerçekleşen bu mucizeden sonra tarih, ulu milleti, kendi öz çocuğu olan medeniyete doğru dev adımlarıyla koşuyor gördü. Bu koşuşun baş döndürücü hızı, içeride ve dışarıdaki engelleri yıkan, deviren bir kasırgayı andırıyordu. Bu devrimci hamleler karşısında engeller secdeye kapandı.

Devrimlerin ilk amaçlarından biri, kökleşen, soysuzlaşan eski zihniyeti yıkmak; yeni bir nesil; gerçek bilgiye âşık, şuurlu, iradeli ve yılmaz bir gençlik yaratmak olmuştur. Millî iradenin şahlandığı ölmez günü, Türk çocuklarına armağan edişin büyük anlamı işte budur.

Büyük günün 27 nci yıl dönümünü ulusal benliğimizi saran devrimci ve hamleci bir iradenin coşturan sevincile kutlarken gördüğümüz manzara nedir ?

Bu manzara ferahlık verecek bir mâna taşıyor mu ?

Adımlarımızdaki hız, kutlu amaca ulaştırmağı vâdedebiliyor mu ?

Cumhuriyetin en büyük eseri olan gençlik, kutsal emaneti omuzlamak için kafasını bilgi ışıklarıyla, karakterini tarihsel Türk yiğitliğinin bükülmez gücile donatabilmiş midir ?

• İnsan ve efendi olarak yaşamının her türlü engellerini yıkabilecek kadar kudretli ve iradeli midir ?

Çetin yolun arkada bıraktığımız parçası bize cesaret ve ümit verebiliyor mu ?

Hiç şüphesizki, çok ilerledik, çok uzun ve çetin yolları pek kısa zamanda uçara geçtik... Fakat ancak, bu sorulara verilebilecek cevapların müsbetliğindeki yeterlik, bu günümü-

(Sonu sahife 5 de)

Çocuk Meselesi ve Biz

Yazan : Dr. İ. Hakkı ALADAĞ

Bundan on sene kadar önce sıtma mücadele doktoru olarak tâyin edildiğim bir cenup kasabasına gittiğim günlerde idi. Yeni tanıştığım yerlilerden mücadele teşkilâtı hakkında ne düşündüklerini öğrenmek istemiş, bazı konuşmalar yapmıştım. Bunlardan Güzel Ağa birgün kasabanın kahvesinde bana bir hayli tafsilat verdikten sonra «Evelden köylerimizde çocuğa rast gelmezdi. Şimdi çocuktan geçilmiyor. Allah devlet ve millete zeval vermesin» demişti. Güzel Ağa aynı zamanda her çocuğu devlete bir asker olarak sayıyordu. O gündenbergi, ne zaman bir çocuk bahsi açılrsa Güzel Ağa'yı ve sözünü hatırlarım.

Yıllarca baltanın, keçinin ihmalin kel dağlar, çorak bozkırlar haline getirdiği bu topraklar üstünde yeni ve mesut hayatın bekçisi ve yaratıcısı günden güne artacak olan kendi insanımızın kol emeği ve alın teri değilmi dir?. Bunu başaracak olan bu günün çocuğu yarının yetişkin insanıdır. Bu kol ne kadar sıhhatli ne kadar usta olursa neticede ona göre güzel ve sağlam olacaktır. Bu itibarla çocuk meselesi bizde bir köy, bir sağlık, bir müdafaa meselesidir de.

Bugün dünya milletleri, varlıklarının kaderini nüfuslarının artışında ve devamında buluyorlar. Nüfuslarını

artırmak için mümkün her çareye baş vuruyorlar. Hiç bir milletin hususiyeti diğerine uymadığı gibi, bizim de kendimize göre hususiyetlerimiz vardır. Bir defa Türk kadını analık bakımından daha kabiliyetlidir. Bizim çocuklarımız hem tabiatın hem cemiyetin gayri müsait şartlarıyla mücadele etmek zorundadırlar. Bizde doğanın yaşaması, sıhhatli ve mükemmel bir şekilde yetişmesi de ayrıca mühim bir mevzudur. Aksi halde memleketin sırtına yük bir marizler sürüsü meydana gelir. Çocuğun doğuşundan yetişmesine kadar Ana ve Babanın fizik ve ruh yapılarının tesirinden tutun da coğrafyanın, cemiyetin her türlü şartları tesirlidir. Her biri bir ömür yetmiyecek kadar üzerinde çalışmak istiyen bu geniş mevzulara burada halletme ve istikamet verme iddiasından uzağız. Sadece bu bayram dolayısıyla duygularımızı tazelemeği ve tekrarlamayı düşündük. Şimdiye kadar yapılanları az görmediğimiz gibi kâfi de görmiyerek her yaşamasını istiyen millet gibi, fantezilerden uzak, daha ciddi ve daha çalışkan olacağız. 23 Nisanın büyük mânası da bunu emreder.

Çocuk, bizim devletimizin bir beka davasıdır. Çocuk bayramı ile Millî Hâkimiyet bayramının aynı güne rastlayışı bir tesadüf eseri değildir.

KOCA SİNAN

Ölümünün 359. yılı münasebetile

Yazan : Sahir ÜZEL

Bundan tam 457 sene önce de ve 1490 yılındayız. 15 gün geceli gündüzlü, durmadan dinlenmeden, bardaktan boşanır gibi yağan yağmurlardan hasıl olan seller ve birbirini kovalayan binlerce şimşeklerden doğan yıldırımlar, henüz Bizanslılardan almalı 37 sene olmuş koca İstanbulu harap ediyor, sellerin yıkamadığı büyük binaları, yıldırımlar yıkarak şehri tanınmaz bir hale koyuyor.

Bu afet İstanbulu kasıp kavururken, yine o yıl Kayseri'nin (Ağırnas) Köyünde doğan Abdülmenan'ın turp gibi gürbüz bir oğlu da, annesinin südünü emerek serile serpile yetişip büyüyor.

Tabiat şahlandığı zaman zaten böyledir. Bir taraftan öldürürken o bir taraftan doğurtur; birini yıkarken, bir taraftan yaptırır. Yıkıcı kadar yapıcı tabiat, şahlandığı vakit de bir taraftan bir beldeyi, yüzlerce insanla beraber harap ve türap ederken o bir taraftan da bunun tavizi olarak Ağırnas'ta bir deha yaratır.

İstanbul, o semavi âfeti bir kerre gördü. Fakat 360 a yakın eserlerle yurdu süsleyen Koca Sinan da Aneler bir defa doğurdu.

Yükseklikte Erciyesi görerek uzunluk ve genişlikte ufukları seyrederek Ağırnas'ın temiz havası ve muhiti içinde Sinan 23 yıl yaşadı. 1513 de (Yayabaşılar) vasıtasile, Anadolu dan giden gençlerle beraber istan-

Parmakların pergel, ayakların metre ve derilerin kâğıt diye kullanıldığı devirlerde Hendesenin çeşitli çizgi ve hatlarını mermerler üzerinde canbazlık ettirerek ölmez eserler yaratmak muhakkak ki bir deha işidir.

bula gitti.

23 Yaşındaki Sinan'ın, Ağırnastan İstanbul'a gidişi tarih için bir dönüm noktası oldu. Sinan İstanbul'a vardığı zaman Yavuz Sultan Selim, İranlı Hükümdar Şah İsmail'e Türk şahmetini göstermek için tasavvur ettiği harbin geniş ölçüdeki hazırlıklarıyla meşguldü. Sinan, acemi oğlanlar ocağında Nacarlığı tercih etmiş ve kıymetli ustaların eli altında amelî tedrisata devam ederken, bir taraftan da Bizans san'at eserlerini incelemeğe başlamıştı.

Erciyes'in bu gürbüz çocuğu ordunun arasında Çaldıran seferine iştirak etti. Tebrize girdi, Şahın muazzam ve mutantan sarayları, Tebrizin ve Acem san'atının güzel eserleri onun gözünden kaçmadı. Burada İran san'atını inceledi. Zaferler temadi etti. Ordu, Şam üzerinden ve çöllerden aşarak Kahire kapılarına dayandı. Kahirenin nefis binalarını, Arap mimarî tarzının hendesi güzelliklerini Türk kölemenlerinin şaheserlerini gördü. Firavunların muhteşem ihramlarına tırmanarak tedkikatta bulundu. Kanunî Sultan Süleyman tahta çıkınca, ordu istikametini Avrupaya çevirdi. Sinan da beraberdi. Sinan,

Rodos'da, Budin'de Yunan san'at klâsiklerini gördü. Bunlar onun san'at ruhu üzerinde tesirler yaptı. Budin alındığı zaman cami'ye çevrilen kiliselerin içinde meşhur Ebussuut Efendi'nin dualarını dinledi ve ondan icazet aldı.

İçinde sanatın, mimarî tekniğin volkanları tutuşan Koca Sinan, 47 yaşında iken 1537 de mimar başı olunca ölmez eserlerini yaratmağa başladı. Bu tarihten ölümüne kadar yarım asır, bu mühim vazifeyi tekniğin inceliğiyle, sanatın vuzuhile atbaşı beraber yürüterek ifa etti.

Parmakların pergel, ayakların metre ve derilerin kâğıt diye kullanıldığı devirlerde hendesenin çeşitli çizgi ve hatlarını mermerler üzerinde canbazlık ettirerek ölmez eserler yaratmak muhakkak ki bir deha işidir. Meşhur Mikelanj, dünya ölçüsünde şöhretli olan Musa'nın san'atlı heykelini yaptığı zaman, heykelin karşısına geçip, elindeki çekici heykelin dizlerine vurarak;

— Dirilsene ya Musa!.. diye haykırmıştı.

Mimar Sinan'da ondan çok mükemmel ve muhteşem olan Selimiye'nin muazzam kubbeleri karşısında Padişahın ve Ebussuut Efendinin ellerini öperek, uzun ve bembeyaz sakalını sivazlıyarak;

— Ömürleriniz uzun olsun!.. diye dualar etmişti.

Bu Erciyes çocuğu; yapıcılığı, san'atı, zevki semalarımızda kubbeleştirdi. Güneşi ilk gören ve en son bırakan o muazzam kubbelerin üstüne zaman denilen ayrı ve daha büyük bir kubbe oturdu. O zamanlar tek için olan yapıları ahşaptan yaparlardı. Sinan daima hep bu millet için çalıştı.

Bugün yaşıyan mermerlerimizde, yaşıyan bizler varız...

Çocuk Bayramının Büyük Anlamı

Sayfa 2 den kalan

zû tarihsel değerine lâyık bir bayram yapabilir.

Cevaplar arasında kekeşliyen bir dil ile menfilik veya yetersizlik anlatanlar varsa, neş'emizi ve bayramımızı gölgeleyen bu başarısızlıkları Ulu ve ölmez Ata'nın verdiği derslerden ilham ve damarlarımızdaki âsil kandan kuvvet alarak yok etmeğe hazırlanalım.

Bizi başarıya götürecek en kısa ve kestirme yol : 23 Nisan'ı çocuklara armağan eden karardaki dehanın büyüklüğünü anlamaktır.

Bu anlayış bizden, çocuklarımızı daha iyi yetiştirmeğe özenmeği istemektedir.

Bu anlayış bizden, çocukları koruyan hertürlü kurumların emeklerini ve başarılarını desteklemeği istemektedir.

Aziz hemşehrim,

Çocuk Esirgeme Kurumu'na üye isen, okul ve aile birliklerinin çalışmalarını destekliyorsan bil ki :

23 Nisanı bayramlaştırmanın ve bayram olarak ebediyete kadar yaşatmanın en tesirli sırrını bulanlar arasındasın...

Duyduğumuza göre Ankara ve İstanbul'da heykelini dikmek için teşebbüsler vardır. Onun heykelini asıl burada ve daha büyüğünü Ağırnasta dikmek lâzımdır.

Fakat hangi heykeltraş onu, kendi eserleri kadar tebarüz ettirebilir?..

Bence onun her eseri, onun bir heykelidir. Ona ayrı heykel dikmeğe hiç lüzum yoktur.

SİNAN'A SESLENİŞ

Kıymetli hacam K. Özyedekçi'ye saygılarımla

— Ölümünün 359. yılında —

Mimarlar mimarı, Koca Sinanım,
Türkün ince ruhu sende saklıdır;
Her gün gerçekleşir kat kat imanım,
Yükselen kubbeler bak kanatlıdır !..

Süleymaniye'den göğe yükseldin,
Bütün emeğini yurduna verdin ;
Dehanla mimarlık sırrına erdin,
Seninle öğünen her Türk haklıdır !..

Asırlar geçse de üstünden senin,
Nur içinde yatsın mübarek tenin;
Ezan sesi gelir, Selimiye'nin
Göklere yükselen minaresinden !..

Sensin bu ülkenin yüzünün ağı,
Hep seni fısıldar Erciyes Dağı ;
Sana şükran borçlu vatan toprağı,
Bir eser yükselttin viranesinden !..

Hilâller parıldar her gün çatında,
Hafızlar zikreder kubbe altında ;
Yerin uçmak olsun tanrı katında,
Beş vakit namazda eller dizdedir !..

Camiler, mescitler, kervansaraylar,
Yaptığın köprüden geçti alaylar ;
Hep seni andırır, dördüncü aylar,
Eserlerin bizde, korkma bizdedir !..

Kurşunlu cami'de namaz kılanlar,
Yüz dönüp mihraba tekbir alanlar,
Koca Sinan gibi mimar olanlar
Ne mutlu size ki, Sinan sizdedir !..

Öcal'ım dertlidir felek elinden,
Nice ışık söndü, hayat selinden ;
Sinan, düşmiyecek Türkün dilinden,
Çünkü onun ismi kalbimizdedir !..

A. Remzi ÖCAL

Halk Edebiyatı

Elbistanlı Âşık İmam

Yazan : Ali Rıza ÖNDER

Bu genç âşık, Elbistan'ın Elhaslı Beştepe köyündedir. 1334 doğumludur. Asıl adı Cafer Uçak, Babasının adı Âsaf'tır. Deyişlerinde « Âşık İmam », « İmamî » ve « Yılmaz » takma adlarını kullanmaktadır.

Kendisile, 945 yılının Şubat ayında bir tren yolculuğunda tanıştık. İstanbul'dan memleketine geliyordu. Birkaç ay hava tebbili almış olduğundan, hastalığına rağmen fazlaca neş'eli idi. Vücudunun rahatsızlığını yenen bir sevinç ile bizi de neşelendiriyor ve her fırsatta şiir yağmuruna tutuyordu.

Hoşuma giden iki destanını ve bir genel taşlamasını not ettim. 12 satırlık bir muamması (bilmecesi) de var. Şimdi, hastalığı sırasında doktora hitaben yazdığı bir destanı ile gene aynı konuda sağlık kurulu için söylediği başka bir destanını yayınlıyoruz.

(Beşerî ve tabii bir hatâ sonunda içine düştüğü cezaevinde sekiz yıl kaldıktan sonra doğruca askere sevk edilmiş ve orada hastalanmış olan âşık, çoluk çocuk ve memleket hasretile tutuşuyor ve bu daussıla ile bize bir şiir ziyafeti verirken not ettiklerimin yayınlanmasına da izin verdiğini anlatıyordu).

I

Bir kimseden imdat olmadı gitti
Bay doktor Nedim Bey car[*] sende kaldı
Feryadım figanım ta arşa yetti
No'lur, bir halimi sor, sende kaldı

Tahammül eyledim, sabrım kalmadı
Bir kimseler âşık hâlim bilmedi
Hapisten sevk oldum yüzüm gülmedi
Yüksektir vicdanın bir sende kaldı

Çoğunu sınadım yüze gülücü
Derdime devayı sensin bulucu
Dahiliye'ye sen astın kılıcı
Kötünün boynunu vur sende kaldı
Yiğit olan bir iş görür yerinde
Avı avlamanın gerek tavında
Her bir hesaplarım kaldı yerinde
"Serbest,, emrinizi ver, sende kaldı

Yiğitte şecaat rif'ati ile
Evvel Allah, zatin himmeti ile
Bari tebdilhava sıffatı ile
Âcizi raporlu gör sende kaldı

Hakikat bir cansın yazdım destanım
Lütfе dokunacak yoktur isyanım
Mürüvvet sendedir doktor aslanım
Takatsızlık bende, fer sende kaldı

Âşık İmam affedilsin efendim
Yitirmiş yerini mecnuna döndüm
Çözüldün kollarım, bağlıdır bendim
Zincirim sendedir, kır sende kaldı.

II

Sevgili doktorlar, birlik dehalet
Başım kalabalık buhran içinde
Bana birlik rapor eyleyin himmet
Kalmalıdır kalbim reyhan içinde

Dolu destilerin suyu essilmez[*]
Türk evlâdı hiçbir şeyden sarsılmaz
Türk'ün doktorundan himmet kesilmez
Hamdolsun mevlâya ordu içinde

[*] Car — Çare

[*] Essilmez — Eksilmez

LOŞ ODAMIZ

*Bir baca, bir soba, bir de pembe sedir,
Yıpranmış bir kilim, küçük bir halı;
Gölgeli aydınlık penceremizdedir,
Sade eskilerle döşeli dayalı.*

*Bir sıcaklık eser soluk eşyalardan,
Coşkun gülümseme gün gibi âşikâr;
Çsk garip şekiller eskimiş tavandan
Bizi okşıyacakmış gibi sarkar sarkar.*

*Neden otururuz acap bu odada
Döşeli koltuklar, makatlar dururken;
Hem de evcek bir hoş tad buluruz orda,
Her gece geç vakit, sabah erken erken.*

*Bu kardeş fakirlik bize çok benziyor.
Özlem duyuyoruz sade gözlerine;
Ocak yaşamanın yolunu çiziyor
Zevkle yatanların sıcak dizlerine.*

İ. Zeki BURDURLU

Bu yıl içinde yayınlanacak olan «Burdurda'ki Mahallemiz» adlı kitaptan.

*Sabredersen her maksada erilir
Doğru kalkan eğri düşer gorulur
Raporumun işi sizden görülür
Ben cevap isterim meydan içinde*

*Hele bu ne ise, beni bırakın
Güzel Türkiye'ye su gibi akın
Durman[**], gece gündüz hastaya bakın
Görmeliyim sizi aslan içinde*

*Çalışıp kazanıp olmalı âdem
Yol alan menzile erişir kadem
Vâsıl-ı muradın demidir bu dem
Hakkı kazanmalı irfan içinde*

[**] Darman — Durmayın

*Hür yaşıyan doktorlar durman çalışın
Sa'y edin her fenne korkman alışı
Siyasî işlerde cümhur buluşun
İstikbal kazanın her an içinde*

*Koymadı düşmanın içinde sürdü
Var olsun doktorlar, yaşasın ordu
Yıkılmaz bu düzen, Atamız kurdu
Gelmemiş eşimiz cihan içinde*

*Ben ne dersem halk içinde bellendir
Korunmayan vatan, bakın, ellenir
Hepsinin üstünde konu sallanır
Türk'ün al bayrağı tayran içinde*

*Metin, Âşık İmam, sözlerin metin
Sekiz sene yattım, dertlerim çetin
Serbest bırakınız, himmetler katın
Sizi unutmam canan içinde*

Kayseri Hakkında Notlar, Vesikalar.

NİSARİ ALİ EFENDİ MENKİBESİ

*Naci KUM
Eski Kayseri ve şimdi
Adana Müzesi Müdürü*

(Geçen sayıdan kalan)

Bu sözü dahi birader deridi
Ki Peder hali sabavette dedi:
Bir hocam var idi mektepte meğer
Başına kara sarardı ekser
Kimden okun dese birisi bana
KARABAŞ'tan derdim ben de ana
Duyup incinmiş o pakîze edeb
O sebepten bana oldu bu lâkab
Kâbe'ye çünkü siyah oldu libas
Karabaş olsa nola eşrefi nâs
Sîyt'i fazlı giderek etrafa
Erdi avazesî Kaf'tan Kaf'a
Başlasa derse o bünyanı ulûm
Neşriçün talibe dürr'i manzum
Cemolub meclisine saf ber saf
Cûş açarlar idi mîsli sadef
Okudup nüshaları sertasa
Her birin belki otuz kırk def'a
Altı yüz denli olub tekmi
Cümlemin andan idi tahsili
Yoksa şakirdi olanlar bisyar
Bir iki nüsha gören nice hezar
Şimdi bu asırda cümle ulema
Oldu bilvasıta telmiz ana
Her kitaba yazılan haşiyesin
Okuyun ana dua eyliyesin
Oldu bu nadire tahrir seza
Ki ola baisi teksiri dua
GENC ALİ, Edirne'de ol meşhur
Dersi âm idi be gayet mamur

Fazlı şayî idi cümle nâsa
Hace olmuştu veziri hâsa
Bin yüz ondört senesinde bu fakir
Göricek etdi lisanen takrir
“Pederinden okur iken, dedi ol,
Oldu bir medrese çünkim mahlûl
Beni ilâm ile ol nik hısâl
Edirine şehrine itdi irsal
O zaman anda imiş SİYASÎ
Fudala fıkrasının âlâsı
Görüb ilâmımı Şeyhül İslâm
Dedi Sivasî o meşhuri enam
Bize medreseyi etdi reca
Ola telmizine ta kim ata
Yâni şakirdi Şehirli Zade
Olmuş işbu cihete âmade
Eşidup bunu sıkıldı canım
Şeyhül İslâma dedim: Sultanım
Hocamın yerde yok hemtası
Ben ki şakirdinin en ednası
Lutfedüp bunda tahrir eyle
Medrese talibi dursun şöyle
İmtihanda eyle benimle hocasın
Medrese vermeği sonra edesin
Nakledüb bu sözü Şeyhül İslâm
Anı SİYASÎ eşittikte tamam
Demiş anın hocası faiktir
Bilürem medreseye lâyıktır
O söz ile pedere oldu cihet
Cümlemin ruhuna olsun rahmet.,
Bu haber hub rivayet oldu

Tuhfe ehli muhabbet oldu
 Ki peder şehrine etdikte nüzul
 HAMİD ol Dımişk'tan mâzul
 Yani ol HAMİD KADIASKER
 Bahsi ilm eylemiş anınla peder
 Dedi kim hangimiz olsa galip
 Oldu mağlub olan ol dem harib
 Ben fûnûnî hikemi aklî'ye
 O ulumu edeb'ü şer'î'ye
 Oldu çün her birinin kadri bülend
 Eylemişler biri birini pesend
 Gidicek Devlete HOCA HAMİD
 Kati çok nef'ini görmüş Valid
 Etmiş irsal ana müstedasın
 Şehrinin medrese vü fetvasın
 Gönderüb KAYSERİ FETVASINI hem
 Olmuş anda iki fetva tev'em
 İşleyüb bu iki şehrin bahtı
 Olmuş anlara NİSARİ müftü
 Sonra aldıkta HONAT MEDRESESİN
 Kasr'i yed eylemiş anın birisin
 Kayreside üç olup medresesi
 Payine gelmiş anın her birisi
 Duyub etvarını ehli devlet
 Bildiler kadrin anındır rü'yet
 Şeyhül İslâm ve guruhî vüzera
 Etdiler cümle temennayi dua
 Ana gönderdiler ikramiye
 Eşrefi paye SÜLEYMANİYE

Yine bir zevke fezadır bu haber
 Tab'ı ahababa safadır bu haber
 Ki görüb emri nefiril âmi
 Sefere etdi peder ikdamı
 Yolda SİVASİ ile oldu refik
 Mültekalebhur'e çevrildi tarik
 Varıcak Edirneye ol iki zat
 Gördüler andadır İSHAK TOKAD
 Göricek bunları Şeyhül İslâm
 Eylemiş cümleye bî had ikram
 Hem vezire bile alub gitmiş
 Her birin medhile tarif etmiş
 Ne kadar rütbei âli bu makam
 Ki muarriif ola Şeyhül İslâm
 Hem ARABZADE O ŞEYHİ HÜNKÂR
 Etmiş ol meclisi âlide karar
 Meclisi Asaf oldukça mekin
 Geldi gün bahsi ulûma temkin
 Anda TOKADİ ile SİVASİ
 Beste leb oldu dili gûyası

İkisi birden dolub garkı hicab
 Ne süal eylemiş anlar, ne cevap
 Başlayub "Surei Taha,"ya peder
 Eylemiş cümleye tefsiri eser
 Asaf'ın giryesi oldukça mezîd
 Yağlığın eylemiş üç kez tecdid
 Cümleye caize vermiş amma
 Pedere etmiş iki kat ita
 Hini avdette o iki rüfeka
 Eylemişler pedere nice dua
 Dediler Hak ola razı senden
 Eyledin ref'i hicabı bizden
 Nola ger olsalar ikrama seza
 Öyle bî misal fuhul'i ulema
 Bulmamışlar ulemayı devlet
 Bahse anlar ile asla kudret
 Olamaz şemse mukabil encüm
 Radıyallahü tealâ anhüm.

Tetimmei şerife ve hikâyei lâtife

Aferin ey kalemi pâk nefes
 Sözlerin biri birinden enfes
 Bastedüb vasfı Nisari'de sühan
 Şivei nazına baz oldu dehen
 Bize bu menkibei kıl tekmi
 Edelimdest'ü dehanın takbîl
 Bu sözüm hameye ettikte eser
 Dedi gûşeyle budur doğru haber
 O NİSARİ ki sühandani Cihan
 Oldular vasfın edada hayran
 Hulki gayette pesendide idi
 Her sözü zübde vü sencide idi
 Sureta halka beşâsetler eder
 Gizlice Hakka ibadetler eder
 Her kaçan kim bula vakti تنها
 Ana Âdet idi hüzn ile bükâ
 Ders ve ifta idi gündüz kârı
 Gece taatta idi efkârı
 Oturub her gece bir mikdar
 Hanei nevm'e edince reftar
 Ederek girye ile çeşmini nem
 Arkasına giyinüb ferrü ganem
 Köşede kibleye karşı oturur
 Anda üçyüz salevatı getirür
 Dahi tesbih ile tahlil okadar
 Ruhu mevtaya okur nice süver
 Olmuş idi ana nevm'ü rahat
 Camei hab'ta hemen dört saat

Geceden olsa hemen nısfı ahır
 Uyanıp kalkar idi bî te'hir
 O teheccüd ki kılarıdı gâh gâh
 Adedi rik'at olurdu pençah
 Âdet etmişti o memduhi cihan
 Her şehir bir nice koyun kurban
 Kimseye aslı değildi mâlum
 Âkibet kendi olunca merhum
 Mahremi razı olan ahababı
 Bize keşfetti bu mahfî babı
 Girse rü'yasına Fahriâlem
 Zebd'i şükranı edermiş ol dem
 Fıkara gayretine bî pervâ
 Bulsa ger canını eylerdi feda
 Böyle bir kâmilî hoş siret iken
 Kayseri beldesine rahmet iken
 Kavmına bak, ne dalalettir bu?
 Ulemaya ne ihanettir bu?
 Çünkû bin yüz dokuz'a erdi sene
 Gadri seyreyle, o zati hasene:
 Amuca, yani, HÜSEYİN destur
 Oldem olmuştu Gazaya memur
 Kayseri semtine ettikte güzër
 ERKİLAT KAYSERİNİ etti makar
 Nefsi Şehriçre murad etti duhul
 Pedere name ile geldi resûl
 Fükaraya güç olur deyü peder
 O sözün etti kabulüne hazer
 Virmeyüp Şehre dühulüne rıza
 Kapanub urmağa vermiş fetva
 Çünkü paşaya erişti bu haber
 Etti bu kîneyi dilde muzmer
 Hikmeti gör ki o alûde zamîr
 Altı ay geçmedi pes oldu Vezir
 O zaman hasmı peder İSMÂİL
 İntikam almağa gözlerdi sebîl
 Gaysi Destur'dan aldıkta haber
 Fitne ikazına refeyledi ser
 İşlerinden niceler rüşvet ile
 Şahidi zor'u tamam ücret ile
 Cem edüp başına vafir süfeha
 Devlete gitti berayı şekva
 Enseseince sığınub Hakka peder
 Etti naçar o dahi azmi sefer
 Vardılar Edirneye beynel îdeyn
 Gerbelâ icre heman misli HÜSEYN
 Öyle bir menbai ilmi, haşa
 Beldeden etmeğe nefy'ü iclâ

Arefe gün götürüb Divana
 Söylemiş her biri bir efsane
 Ulemaya kim olursa bedhah
 Dilerim kim ola hasmı Allah
 Sözleri bulmayıcak anda sübut
 Âkibet cümlesi oldu mebhud
 Demiş Asaf bu garazdır amma
 O benim katlime verdi fetva
 İktiza yok ana bu davaya
 Kadirim gayzımı ben icraya
 Demiş üç şehre mukim olmasın ol
 KAYSERİ ve EDİRNE , İSTANBUL
 Sefere gitti o esnada Vezir
 Bermurad oldular ehli tevzir
 Gitmiş İSLİMYEYE hüzn ile peder
 Anda eğlenmeğe ta avd'i sefer
 Şeyhil İslâm demiş ol demde
 Olma bu hal için asla gamde
 Sefer ahvali tamam olduğu dem
 Gayz'i Asaf dahi lâbüd ola kem
 Eyleyüb ana rica vü ibrahim
 Beldene göndeririz bilikram
 Husumanın bu şeamet kederi
 Çünki bozmuştu mizacı pederi
 Guşedip halini Şeyhil İslâm
 Etdi İstanbula mezun hıram
 Bin yüz on sali ki etmişti hulûl
 Pedere oldu makar İstanbul
 Guşedüp İSPİRİ damadı hemin
 Eylemiş anı zivarında mekin
 Evine davet edince bir gün
 Pederin hasteliği oldu füzun
 Bir iki gün olub ol evde mukim
 Eylemiş ruhunu Hakka teslim
 Derakab ana salalar verilüb
 Havli'i Camie herkes derilüb
 Cemolub cümle mevalii izam
 Etiler anda namazın itmam
 TOPKAPU'sunda o dürri meknun
 Sedefi kabre olundu medfun
 Kudsiyan dedi bu tarihi ana :
 (EYLESÜN ADNI NİSARİ ME'VA)1110
 (Aleyhirrahme, Tarihi vefatı NİSARİ)
 Feridül asr mevlana NİSARİ
 Ki cemolmuştu anda ilm'ü takva
 Diyari Kayseriyye içre ol zat
 Yigirmi üç sene vermişti fetva
 Zebanı hamesi müsteftiyanın
 Beyan etmezdi illâ kavli akva

Acep neyler ana cevreylenler
Ederse hazreti Mevlâya şekva

BELİĞ'e böyle ilham oldu tarih
(NİSARİ OLDI EHLİ DARİ MEVA)

BELİĞ'in Kayseri Medhiyesi

Vardır nesim-i ruhfeza Kayseriyyede
Andırdı buy-i Adn'i Sabâ Kayseriyyede
Buy-i şükufezar ile ezhar-ı tazedan
İtr ider meşamı hava Kayseriyyede
Olmaz mizaca sikleti hiç germ-ü serd'inin
Hoşdur hevay-i sayf'ü şita Kayseriyyede
Şer'i şerifi Ahmed'e daim reayeti
Eyler hemişe bay-ü geda Kayseriyyede
Etmez avam-ı nase dahi fık-ı zahiri
Yokdur o denlü meyli hava Kayseriyyede
Pakizedir akaidi erbabi ilminin
Kümkeşte oldu ucb'ü riya Kayseriyyede
İlm-ü kemale kavmi nola itse gûşişi
Olur ziyade akl-ü zekâ Kayseriyyede
Hallimesail itmeye kadir kimesne çok
Adı üzre nola olsa kaza Kayseriyyede
Asarıdır bu cümle NİSARİ Efendinin
Vermiş uluma neş-ü nema Kayseriyyede
Tashih edüb kibar-ü sığırı akayidi
Tahsil olur rızay-i Huda Kayse riyyede
Bu şehre ey BELİĞ Nisari erişmese
Bir nesne var mı medhe seza Kayseriyyede
Her ne olursa razıyüz anda bulunmuşuz
Def' olsa bari kahd-ü galâ Kayseriyyede

(DİĞER MEDHİYYE)

Etmez diyarımıza sefer Kayseriyyeden
Şeyda gönül geçer mi meğer Kayseriyyeden
Senk-ü gubarı lâl-ü güherdir kiyas eder
Her kim ki hicret etse eğer Kayseriyyeden
Ab-ü hevay-i ERCİYES ile şükûfeden
Nefha niyar-i ÇİN'e eder Kayseriyyeden
Envâ-i taze meyve hususa ah muşmuş'un
Ahar diyara huşk'i gider Kayseriyyeden
Cehri erik ve astar-u barutu bîaded
Çok kimseler ticaret eder Kayseriyyeden
İnkâr olur mu ya o kebab ile şerbeti
Zahir bunun misali neler Kayseriyyeden
Gelmişti ilme AHDİ NİSARİ de çok revaç
Zayi olub gider o eser Kayseriyyeden
Vehbî efendi Hızırveş imdada gelmese
Mabud olurdu cinsi hüner Kayseriyyeden
Anda tavattun etti meşahiri evliya
Zem etme ey BELİĞ, hazer Kayseriyyeden

Ali Nisari Efendi

(1644 - 1698)

Kâzım ÖZDOĞAN

Ali Nisari Efendi, Kayseriden yetişen âlim ve müelliflerdendir. Ulema-
dan Abdullah Efendi'nin oğlu olup
1644 - 1051 yılında Konya'nın Aksa-
ray kasabasında doğmuştur. Aslen
Yakubu Semerkandî ailesine mensup
bulunmaktadır. İlk tahsilini Aksaray
da ikmal ettikten sonra Konya'ya
gitmiş ve Konya'lı Osman Efendi'den
okumuştur.

Bir müddet sonra Niğde'ye gelen
Ali Nisari, zamanın tanınmış âlimle-
rinden Ak Hasan Efendi'nin dersle-
rine devam etmeğe başlamış ve bu
suretle bilgisini arttırmıştır. 1668 -
(1074) te Kayseri'ye gelmiş o zaman
Kayseri müftüsü olan Kara Mehmet
Efendi ile Gıyasiye medresesi mü-
derrislerinden meşhur Emirî Efendi
nin de bilgisinden faydalanmıştır. Bir
müddet Kayseri'de ikamet etmiş ve
Anadolu içinde bir seyahata çıkarak
Erzincan, Sivas, Tokat ve Diyarbakır
ve diğer şehirlerde tahsilini ikmalle
ilmini artırmış ve gezdiği birçok yer-
lerdeki ilim adamlarından faydalan-
mıştır. Bilâhare Kayseri'ye dönmüş
ve halk tarafından muhabbetle kar-
şılanmıştır. O zamanki Kayseri zen-
ginlerinden Kalaycıoğlu İsmail Efendi
tarafından oturması için kendisine
bir ev verildiği gibi, bir kısım emlak
de bağışlanmıştır. Aynı zamanda Şi-

faiye ve Gıyasiye medreselerinin mü-
derrisliği vazifesi uhdesine ve Gürcü
hamamının tevliyeti de kendisine ve-
rilmiştir.

Bu suretle Kayseri'de tedris işle-
rine başlayan Ali Nisari Efendi, kısa
bir zamanda büyük bir sempati ve
şöhret kazanmıştır. Her taraftan ge-
len yüzlerce talebe, derslerinden fay-
dalanmış ve bu arada Kayseri'den
Ali Ferdi, Mehmet Remzi, Sadıkî Ba-
ba gibi âlim ve müellif ve sair tanın-
mış birçok kimseler yetiştirmiştir.

O zamanlar bazı bilgisiz müderris-
lerin elinde bulunan ilim yuvalarında
okuyanların sayısı azalmış, ilmî du-
rum tavsayarak cehil ve taassup
başlamıştı. İşte böyle bir zamanda
Ali Nisari Efendi, ilme ve çalışmaya
bir hız vererek birçok âlimler yetiş-
tirdi. Bu sebeple kendisine (Mihyi-yi
Kayseri) ünvanı verilmiştir.

Kayseriye ait işler için gittiği İs-
tanbulda 1110 da ölmüştür. Kabri
Topkapı mezarlığındadır.

(Ulum-u fıkhiye ye ve fûnunu mü-
tenevviaya dair birçok telifati ve
tesanifi ve kazmı ve lari üzerine ga-
yet mükemmel haşiyesi) vardır,

Salim ve Ramiz tezkerelerinde oğlu
meşhur şair Beligden bahsedilirken
(meşhur âlim Karabaş Ali Efendi'nin

(Devamı Sahife 32 de)

Hacı Seyit Mehmet Ağanın Hayatı

IV

Yazan : Kâzım ÖZYEDEKÇİ

Ortanca oğlu, Hacı Mehmet. Bunun da üç oğlu olmuş. Ali Ef, H. İbrahim Ef. Osman Bey. Bunlardan Osman Bey bugün hayattadır ve Banka müfettişidir. Diğer ikisi vefat etmiştir.

Burda okuyucuların müsalesini rica ederek Hacı İbrahim Efendiden biraz bahsetmek istiyorum. rahmetli Hacı İbrahim Efendi, bizim Kimya hocamızdı. Uzun yıllar Lisede emeği bulunan bu âlim adamın, şu satırları yazarken hayali gözünün önüne geliyor. Binde bir defa baktığı talebelerin yüzünden daima saklamak ister gibi gözlerini kalın camlı gözlüklerle hep kürsünün üstüne mıhlar, ince dudaklarıyla dişlerini sorarken mükemmel bir ayna vazifesi gören gözlüğünün camından bizleri kritik eder ve arada bir.

— Eveet . . . diye yutkunur ve sözlerini tasdik ederdi. Onun herşeyi olduğu gibi, öfkesi ve hiddeti de tatlıydı. Yaramazlık ve gürültü eden, konuşanı hemen yakalar ince tatlı sesile :

— Orada bir alçak gevezelik edip duruyor ; kim o bakıym ? diye tecahül göstererek sorardı. Konuşanı tanıdığı halde mahsusen onun yanında oturana seslenip, asıl konuşanı bildiğini ima etmek istiyerek :

— Sen misin yoksa o konuşan ? diye manâlı mânalı bakar, çocuğun inkârı üzerine :

— Eh, ben şimdi yakalarım o alçağı. Başçavuş !.. (sınıf mümessiline daima böyle hitap ederdi) Orda bir karakalbli münafık var, onu bul, bana getir emi ?.. tenbihini ihmal etmez. Yine bir (eveet!)ten sonra derse yeniden başlar, hepimizi korkuturdu. Kini kuvvetli idi. Fakat merhameti daima galip gelir, suçluları hemen affeder fakat hiç unutmazdı. Ricaya kim varsa kırmaz hemen herşeyi hoş görür ve fikrini düzeltir bir gün önce “karakalbli münafık, hazineye memur etseler para çalan, tapuya girsen rüşvet alın,, diye öfkelenildiği çocuğu, ertesi gün tekrar kaldırıncı

— Eveet, bu efendi oğlum çalışkan, terbiyeli bir talebeye benziyor. Değil mi başçavuş ? diye mümessile de âleni hüsnü şهادette bulundurarak vebalden kurtulur ve devam ederek :

— Oraya asit sülfirik yaz bakayım efendi oğlum ; aşın (H) altına da iki koydun mu bakıym ? diye yardım eder. Gözlüklerini yavaş yavaş tahtaya dönderirken için için güldüğünü de gizliyemez ve :

— Bak yazmış. Âferin efendi oğlum haydi otur bakayım diye çocuğun gönlünü alır memnun ederdi. Kimyacılığı aldı götürdü rahmetlik. Allah gani gani rahmet eylesin. Bugün hayatta, yetmiş binlerce canlı eserin sahibi muhterem hoca'yı burda yâdetmeme sebep olduğu için H. Seyit Mehmet Efendiye teşekkür borçluyum.

Şimdi yine asıl konumuza dönelim.

“Hacıemminin üçüncü çocuğu Tahire adlı kızıdır. Dördüncü çocuğu da Hacı Mustafasıdır. Bunun bir oğlu olmuş o da benim.

Hacıemmi büyük anamızı alırken ziynet olarak 15 tane 5 er kuruşluk altın yapmışken ve temim edecek bir avuç toprağı yokken öldükten sonra oğullarına 300 parça mülk bırakmış ki bu gün bir yenisini torunları alamıyoruz.

Büyük anamız çok saf, çok yüreği temiz, hâli zihni bir kadıymış. Hacıemmi zenginimiş, hergün bin-iki bin lira alıp veriyor, işleri artıp artıp gidiyormuş. Birgün Hacıemmi eve düşünceli geliyor. Karısı bunun sebebini soruyor, Hacıemmi :

— Yarın diyor iki bin liralık bir poliş var. Onun parası yatacak. Elde mevcut yok... Büyük anamızın saflığına ve fedakârlığına lakın. Babasından miras düşen bir kazanla onbeş altınını getirerek

— Şunları sat, borcunu ver diyor. O kadar borcun, bu kadarcık şeyle ödeneceğini zavallı kadıncağız ne bilsin. Hacıemmi de karısını kırmıyor Kazanı bakırcıya, altınları sarrafa gönderiyor. İki saat sonra Cenabı Hak borcunu eda ettirecek bir sebep halkeyliyor ve Hacıemmi de altınlarla kazanı eve tekrar getiriyor.

Ne zaman bir paraya sıkılsa Hacıemmi karısının bu altınlarıyla, ka-

zanını götürür o gün mutlaka o işi hallolmuş. Kadındaki fedakârlığa temiz yürekliliğe, Hacıemmi'deki itikata bakın... Hacıemmi evvelâ sebzeceilerde tohumculukla işe başlıyor. bilâhare Hacıhanifi çarşısına geçiyor. Kendisi dört kardeşmiş. Üçünün ana bir, babası ayrıymış. Büyükkanamız, Hacıemmiden altı sene daha evvel 303 te ölüyor. Karısının ölümünden sonra Hacıemminin işleri hayli geriliyor, zarar da ediyor. Hacıemmi bu zararların büyükkanamızın ölmesiyle olduğunu söylemiş. Mezarı İyiler'dedir. Çakalızdaki evinde Hacı Nuh oturmaktadır.

Hacıemmi çok sahavet sahibi bir adammış. Öyleki bu gün hayratı halen rahmet okunarak devam ediyor. Bu eserlerin birçoğundan benim yeni yeni haberim oluyor. Yaptığını kimseye söylemediği için bunlardan bize babamız da bahsetmemişti. Bir gün “Filân yerde Hacıemminin kuyusu ayıklanacak, çeşmesi tamir edilecek,, diye geldiklerinde ben hayret ediyorum. Hacıemmi daima :

— Bu zaman kadar bir hayir kendi kendime işlemedim. Bana yap diyorlar yapıyorum. Peygamberin emri olmaksızın hayir işlemediğimden benim hayrim devam edecek dermiş. Hakikaten hayri devam ediyor, inşallah edecek de....

Çifteönü çeşmesini yaptırıp bitmiş. Ertesi gün yemekler hazırlanmış, pehliler pişmiş ; su akıtılacakmış. İmrav, Said Efendi adında biriymiş. Yanına çağırıp sormuş :

— Oğlum demiş, çeşmenin kışın şiddetli soğuktan, yazın şiddetli sıcağtan on-otuz sene sonra bozulacak bir yeri var mı ? Adamın inkârı üzerine :

— Eğer varsa yarın ahrette yakana sarılırım deyince Sait Efendi :

— Öyle ise doğru söylüyüm Hacıemmi demiş. Filân yerle filân yerin arası biraz zayıf oldu. Belki orası ilerde bozulur... Hacıemmi buna memnun olmuş.

— Eh peki oğlum, şimdi kazmayı küreği al doğru gidin o yolun üstünü açın, yeniden yapın. Adam, yanına amele almış, varmış yeni yapılan su yolunun üstünü kazmalatmış başlanmış. Bunu gören oğlu Hacı Ahmet Efendi adama çıkışırken Hacıemmi varmış.

— Yok oğlum demiş. Benim hulusum iyi imişki 50-100 fazla sarfoluyor. O benim menfaatime. Onun faydasını ben göreceğim. Param kötü yere gitmiyor... Görüyor musunuz şu sıtkı bütünlüğü?... Şimdi biz olsak herifi yemiye kalkar:

— Beni şu kadar daha ziyana soktun diye ağzımıza geleni söyledik...

Bu çeşme hikâyesini akşam Hacı Seyit Mehmet Efendinin ağzından nakledince babam :

— H. Seyit Mehmet Efendi unutmuş olacak belki. Şöyle de bir şey anlatırlar dedi :

Hacıemmi hergün amelelerin başına şöyle bir varır, amelelere :

— Oğlum, az çalışıp hayrata, çok çalışıp kendinize kadirlik etmeyin der, bakar dönermiş.

Amelelerden birisi, birgün “ Şu

hayratın içinde benim de parmağım bulunsun,, diyerek kimsenin haberi olmadan bir kağıdı veya araba taşı getirip yola dökmüş. Ertesi gün Hacıemmi gelmiş ki başka çeşit taşlar var. Sormuş kimse birşey söylemeyince :

— Bunları kaldırın demiş. Bunun üzerine o saf amele Hacıemminin yanına gelerek meseleyi anlatmış. O zaman Hacıemmi çıkartıp o taşın parasını verirken :

— Yok oğlum demiş, sana bu halinle çalışıp hayrat işlemek düşmez. Bunu ben yaptırmak istiyorum. Şu taşıyın parasını al...

H. Seyit Mehmet Efendi, gerek arkadaşım A. Rıza Önder'in, gerekse benim tespit ettiğimiz fıkralardan bir kaçının oluş şeklini başka türlü olduğunu söyledi ise de öz de bir değişiklik olmadığı, surette bazı farklılık olduğu için tekrara lüzum görmedim.

Hulusü temiz bir mü'minin adının ve hâtrasının yâdedilmesine sebep olduğum için bana teşekkür eden ve okuyucuların Hacıemminin ruhuna gönderecekleri fatihanın sevabından benim de hissedar olacağımı bir hadisle belirten H. Seyit Mehmet Efendi bir hayli meşgul etmişim. Asıl teşekkür benim borcumdu. Çünkü ben vazifemi yapmak istemişim. Mukabil teşekkürde bulunup müsaade alarak ayrıldım. Hacıemminin ruhu şâdolsun.

İ L Â N

*Her şey yerinde kalsın açın kapıyı, camı !
Ne olur ? dinleyin bir ân susup maceramı :
Mendil sallayın, size vedâ eden gemiye !*

*Düşünün bir ân, siz de benim gibi düşünün !
Düşünün ki size de sıra gelecek bir gün !
Sorun hemen peşinden : - bu yolculuk nereye ?*

*Yapışın yakama ve sorun berden yolumu ,
- Yaşamayı, sebepsiz sevdiğin hani bu mu ?
Deyin : - hayat dururken lüzum yok aceleyle.*

*Elbet birgün bitecek takvimdeki yapraklar
Ve sevdiklerim beni yalnız bırakacaklar,
Evet : böylece sona erecek her hikâye.*

*Bilmem ? Ölümüm belki bir akşama karşıdır,
Üstüme dökülecek semanın göz yaşıdır,
Bir daha dönmiyecek âh bu günler geriye.*

*Ve daha çalmadan son dakikası saatin,
Öylecene kaldırıp bir tarafa fırlatın !
Artık bir şeye değmez bu âşksız adam diye.*

*Peşinden bu şiiri, bana karşı okuyun
Ve deyin ki : - nihayet bitti işte son oyun !
Mendil sallayın, size vedâ eden gemiye.*

Hüseyin ULAŞ

“Varaka ve Gülşah,”

Yazan: Hikmet DİZDAROĞLU

(Geçen sayıdan kalan)

Mezarını gösterdiler. Günlerce mezarın başından ayrılmadı. Öte yandan, Gülşah'ın annesiyle babası, yaptıkları hilenin ortaya çıkmasından korkmağa başladılar. Çünkü, mezara bir koyun gömülmüştü. Gülşah'ın arkadaşlarından bir kız, gerçeği Varaka'ya söyledi ve Gülşah'ın kendisine bıraktığı yüzüğü, Varaka'ya verdi.

Beşinci Meclis : Varaka hilelerini Hilâl'le karısının yüzüne vurdu ve Şam'a doğru yollandı. Şam'a yaklaşıırken, kırk haraminin taarruzuna uğradı. Otuz ikisini öldürdü, sekizini de kaçırdı. Ama kendisi de ağır surette yaralandı. Bir çeşme başında kaldı.

Her zaman oralara gezmeğe giden Muhsin Şah, onu gördü, sarayına götürdü. Doktorları, Varaka'nın iyileşmesine memur etti. Varaka hüviyetini ifşa etmedi. Kendisine sorulan suallere, tacir olduğu cevabını verdi. Gerçi Muhsin Şah, kırk haraminin hakkından gelen bir insanın tacir olamayacağını biliyordu; fakat, başka bir şey söylemedi, bu söze inanmış göründü. Öte yandan Gülşah da kim olduğunu bilmediği bu yabancıya her gün şerbet gönderiyordu.

Kırk gün sonra Varak iyileşti. Gülşah'ın o sarayda olduğunu anladı. Parmağındaki yüzüğü şerbet tāsına koyarak Gülşah'a yolladı. Gülşah, bunun varaka olduğunu anladı. Buluştular bu iş her gün tekrarlanıyordu. Muhsin Şah'da işin aslını öğrendi. Ama birşey söylemedi. Böylece kırk gün geçti. Varaka başkasının nikâhı altında olan bir kadınla - bu kadın sevgilisi bile olsa - münasebet-bulunmanın doğru olmadığını söyleyerek, Şam'dan ayrılmaya karar verdi.

Altıncı Meclis : Gülşah, Varakanın gitmek isteğine mâni olmak istedi. Muhsin Şah da, Gülşah'ı boşayacağını, kendisiyle evlendireceğini, burada kalmasını söyledi ise de, Varaka, kararından dönmedi. Kölesiyle birlikte yola çıktı. Fakat bu ayrılış ona çok ızdırıp veriyordu. O kadar ki, Tanrıya canını alması için, yalvardı. Dileği kabul edildi, öldü. Kölesi, yoldan geçen yolcularla Varakayı gömdü. Onlardan, Şam'a gittikleri zaman, Muhsin Şah'ın sarayı önünde bağırarak Varaka'nın öldüğünü duyurmalarını rica etti. Yolcular, sarayın önünde konuşarak, Varaka'nın ölümünü Gülşah'a duyurdular. Gülşah, kendinden geçti, Muhsin

Şah'a yalvardı : “Beni oraya götür,, Muhsin Şah, Gülşah'ın dileğini yerine getirdi. Varaka'nın mezarının bulunduğu yere geldiler. Gülşah, mezar başında kendisini hançerledi. Muhsin Şah, gözyaşları içinde, Gülşah'ı da Varaka'nın mezarına gömdürttü ve üstlerine bir türbe yaptırdı. Şehri de oraya nakletti.

O sıralarda, Hazreti Muhammed, bu şehre gelmişti. Muhsin Şah, olayı anlattı. Ve bu aşıkların dirilmeleri için, şefaatte bulunmasını Peygambere rica etti. Peygamber, Tanrıya yalvardı, Tanrı o anda ölüleri diriltti. Peygamber nikâhlarını kıydı Varaka ile Gülşah, kırk yıl, mesut yaşadılar.

Konunun bu kısa özeti de gösteriyor ki, “Varaka ve Gülşah,, Türk halk hikâyelerinin çoğunda görüldüğü şekilde, bir “tatlıya bağlama,, ve birleşme ile sona ermektedir. Halbuki, Divan Edebiyatı mahsullerinin çoğunda bu hal görülmez. Yusufi, halkın duygu ve temayüllerini bildiğinden, mümkün olmayı mümkün gibi göstermiş, Varaka ile Gülşah'ı öldükten sonra dirilmiştir. Şair, bunu yaparken, ustaca bir yol tutmuştur : Önce vak'ayı Peygamber zamanında olmuş gibi göstermiştir. Sonra, bu dirilme, Peygamberin şefaati ve tanrının iradesiyle olmuştur. İşte bu iki âmil, olaya gerçek vasfını vermekte, okuyanları, inandırabilmektedir. Bu bakımdan, “Varaka ve Gülşah'ın en aydın hususiyeti, içinde tasavvufi fikirler olmasına rağmen, orijinal bir şekilde, hayati bir visal ile neticelenmesidir,, (Sh.13) “Çünkü bu visal tasavvufta maksud olan “visal,, den tamamiyle uzak, dünyevî ve insanî bir visaldir ki netice itibarile, eserdeki tasavvufî zihniyeti sadece bedîi bir süs motifi haline sokmaktadır. Bu cihetle de bu mesnevi “nev'i şahsına mahsus,, bir mesnevî oluyor,, (Sh.16).

“Varaka ve Gülşah'ın aslı, 1700 beyittir. Halbuki, incelemeye esas olan en eski metinde 1578 beyit vardır. Bu da, eldeki nüshanın, orijinal nüsha olmadığını göstermektedir. Eser, remel bahrinin (fâilâtün fâilâtün fâilât veya fâilün) cüziyle yazılmıştır. Vezin ve kafiye bakımından, genel olarak, bazı aksaklıklara rastlanmaktadır. Bununla beraber, eserin bazı yerlerinde “... âdetâ sehl-i mümteni denecek kadar sade ve kıvrak bir vezin kullanışı vardır ki, nazımdaki bozuklukların kendisinden doğmadığı belki, ağartıcının bilgisizliğinden ileri gelmiş olduğu inancını vermektedir. „

“Varaka ve Gülşah,, Türk dili ve dil tarihi bakımından da önemli bir eserdir. O, Batı Türkçesinin, Anadolu'da gelişen dalının en eski örneklerinden biridir. Sayın Prof., eseri, imlâ ve gramer özellikleri, arkaik tabirler ve arkaik kelimeler yönünden de incelemeye tâbi tutarak, gördüğü dil ve ifade özelliklerini belirtmiştir. (Sh. 17-35).

“Varaka ve Gülşah,, ın, bir de, halk hikâyeleri şeklinde basılmış bir nüshası vardır. (2). Fakat bu basım, birçok noktalarda, “Varaka ve Gülşah,, mesnevisiyle ayrılıklar göstermektedir. En önemli ayrılık, hikâyenin sonundadır : Hikâyede, mesnevide olduğu gibi, iki aşkın öldükten sonra tekrar dirilmeleri motifi yoktur; Muhsin Şah, düğünlerini yaparak Varaka ile Gülşah'ı evlendirir. Prof. İ. H. Ertaylan'ın da işaret ettiği gibi, acaba asıl “Varaka ve Gülşah,, mesnevisi de böylemi bitiyordu, yoksa başkaları tarafından mı değiştirilmiştir? Burası, açıklanması ve incelenmesi gereken bir noktadır.

“Varaka ve Gülşah,, mesnevisi, “Türk bilim âşıklarından biri olan

(Sonu s. 31 de)

Gençlik Sayfası

TANRIMA!

Bir sonsuz aşk için çarpıyor kalbim,
Saadet azaba bürünmüş huzur.
Yalnız esirgeme zamanı Rabbim,
İstediğin kadar sürükleyip vur..

Sönsün ümitlerim hep ağır ağır,
Büsbütün kanayım hiç oluşuma.
Yapma beni Tanrım duygusu sağır,
Bir çare bul artık müphem suçuma!

Çözülsün içimden şu bilmeceler
Hakikat acı da olsa isterim.
Bitmesin ömrümde siyah geceler
Sonsuz huzuruna kansın hislerim!

Tanrım! esirgeme dilediğimi,
Aşkın en temizi senin içindir.
Affet bilmiyorsam ne dediğimi,
Ancak azabımı ölünce dindir!

Lefkoşa - Engin Gönül

GURBET

Ben gelmeden o çağa
Beni attı bir dağa
Uzaklardan uzağa
Gülüp bakıyor gurbet
Gülmek eğlenmek neme
Baktım geçen her deme
Hançer sokup sineme
Ateş yakıyor gurbet

Gönlün bahçesi solmuş
Mâzim hicranla dolmuş
Damla damla kan olmuş
Kalbe akıyor gurbet
Zehirler her bir kalbi
Uçsuz bucaksız dibi
Beynimde şimşek gibi
Yanıp çıkıyor gurbet

Yeşilhisar

Remzi Tuncer

VATAN İÇİN

Bayrak dalgaları, yürekler atar,
Felek şerbetine kızıl kan katar.
Her tetik çekmede ölüm yaklaşır,
Her kurşun ebedi bir uyku taşır.

Ruh gider benden; şerefi kalır
Ne çıkar, ecel, bir kuru can alır.
Türkümüz Vatan'dır, kalbimiz Vatan
Şehittir bu kalpte ebedi yatan.

Lise - Recep Tekmen

BALIKCI

Buğulanmasın gözün
Düşünme artık
Tuttuğun iki balık
Elbet doyurur karnını
Yarına mı?
Allah Kerim...

Ankara

TALAT AKGÜL

İHTİRAS

- Özyedekçi'ye -

Niçin ağarıyor saçlarım,
Neden donuklaştı bakışlarım,
Niçin ruhum geceler gibi kasvetli,
Neden benliğim dertli?..

Neden, niçin, bilmiyorum!..

Ben de herkes gibi,

yiyorum,
uyuyorum,
geziyorum,
duguyorum!..

Niçin ruhum kasvetli?..
Neden benliğim dertli?....

Diyorki bana:

içimden bir his

İhtirasındır seni bu hale sokan,
Gül, yasemin karanfil değil

İhtirastır kokan ihtiras sana....

Bana ap aydınlıktı evvel her şey,
Her şey bembeyaz, taptaze,

Çok güzeldi her şey...

Niçin ağarıyor saçlarım?
Niçin herşey geceler gibi kasvetli
Neden donuklaştı bakışlarım?
Neden benliğim dertli?....

Abdülkadir Işıtman

BAHAR

Rüzgârlara sinmiş bahar kokusu,
Bir ince tül mavi ufku örtmede;
Enginlerden süzülürken köpüklü su,
Sazlıklar içinde kubbeleşmede.

Gök mavi, sular mavi,
Yeşil bir seccade serili yerde,
Sıla burcu burcu tüter, esen yellerde.

Sularla başbaşa uyuyor rüzgâr
İlk yazdan sonsuz haz tatlı bir gülüş,
Altın ışıkların mavi gök'ünden
Katılmada gönlümdeki sevince.

Gök mavi, sular mavi,
Yeşil bir seccade serili yerde,
Sıla burcu burcu tüter, esen yellerde.

Yozgat - Adnan Erdal Taşkın

YEŞİL GÖZLERE

- A. Tokel'e -

Bahardan ilham almış koyu yeşil gözlerin,
İçime huzur verir, müjdelar mesut haber.
Kalbimde aşk rüzgârı eserken derin derin,
Yalvaran dudağıma ümit verip gülümser...

Hayalin ruhumun bir ipek kanadı oldu,
Kalbindeki muamma âlemlerini gezdim.
Ruhuma bir teselli gözbebeğinden doldu,
Yakuttan gözyaşında ilk şiirimi sezdim...

Tarsus: Ahmet Nadir Caner

Camekânlı Oda.. Ve Sen...

- P. Marmara'ya -

Su yosuna kadar yeşil.. Perdeler
Bir göl aydınlığı içinde odan.
Uyu saatlerce.. hiç uyanmadan,
Mâdem su yosunu yeşil perdeler..

Madem ki üfledin perdelerinden,
İlk rüyalarında sukân zamanı,
Ve bir yaz öğlesi.. gelecek ânı,
Vurulmuş gibi en ince yerinden...

Bir nilüfer gibi serpil.. odana,
Camekânlı oda.. yüklü aydınlık..
Benden daha yorgun, saç, iltk-ılık;
Bir nilüfer gibi serpil odana...

Birak saçlarında sukân dinlensin,
Bir mevsim boyunca, boyunca sukân.
Haydi şiir, sevgi, saç.. ne varsa sun;
Bir hayâl meyvası mâdem ki sensin!..

Samsun : Abdullah Rıza Ergüven

Kayseri Ağzı Kelimeler Üzerinde Araştırmalar

XVII

Kâzım ÖZYEDEKÇİ

Ucar	: Başına (haber) kelimesi getirilerek birlikte kullanılır ve kelimenin anlamını pekiştirir. (Haberim ucarım yok)	Ulamak	: İki şeyi birbirine bağlamak
Ucumuluk	: Çok yiyen, aç gözlü	Ulmak	: İçinden çürümek (kavun, karpuz v.s. de)
Uğra	: Pişirilecek veya açılacak hamurun tahıta yapışmaması için kullanılan un	Uluk	: Çürümüş meyva
Uğralamak	: Uğra serpmek	Usukmak	: Fazlaca hiddetlenen adamın yatışması
Uğrunda	: Önünde	Uydurma	: Kum üzerinde çocukların ellerile çizdikleri şekiller
Uğrun	: Gizlice, habersizce	Uyuntu	: Miskin, beceriksiz
Uğrunmak	: Çok hızlı dönmek, çocukların sesi kısılıncıya kadar ağlaması	Uyuzotu	: Ufak beyaz çiçekleri kırmızı noktalarla lekeli yabancı bir ot
Uğrunuk	: Uçuk renk, solgun renk	Uymak	: Birine sözle veya elle şaka etmek, lâtife etmek
Uğut	: Solma, rengini kaybetme	Üdürgü	: Çok çabuk yürüyen
Uğuz	: Halim selim huylu iyi kalbli	Ürküntaşı	: Karataşla yapılan duvarların köşebaşlarına konan bağlantı taşı
Uğrunmak	: Otların hafif rüzgâr önünde sallanması ve boylu oluşunu ifade eder.	Ürküntü	: Bir yaranın etrafına dağılması, fazla ateşten dudaklarının kenarında hâsıl olan yara
Ulak	: Bir şeye ulanmış, eklenmiş parça	Üskes	: Mutlaka, muhakkak
		Ütünmek	: Kâr etmek (oyunda)
		Ütüzmek	: Oyunda ziyan etmek
		Üzük	: Küçük çömlek

H İ K Â Y E

Ş a h i t

Yazan : İsmet ULAŞ

Resimlerle aynalar, ona güzelliğini söylemekten bıkmıyorlardı. Evet! suda aksini görüp kendine aşık olan eski Yunan ilâhesine hak vermek lâzımmış. Muhitindeki insanlar, bütün samimiyetlerle kendisine âşık idiler. Fakat neye yarar? Birgün o da bütün insanlar gibi ihtiyarlıyacaktı ve birgün aynalar, inanamayacağı bir çehreyi kendisine takdim edeceklerdi. O, tanıtılan bu çehreyi, önce yabancı ve çirkin bulacak, fakat kendisinin bu günlerine ait çizgilerini tanımak ihtimali de olacaktı.

Elindeki kitabın bir türlü çeviremediği sayfasını yeni baştan okumaya koyuldu.

Zaman geçiyor

*Yazık! gün ağarınca sönecek yıldızlar da..
Onlar ki gözlerini seyretmede sevgilim!
Mevsim, geçmek üzredir, zaman etmede veda
Ve günler, ömrümüzden kopmada dilim dilim.*

Ne müthiş telkin! Ve ne kötü hatırlatış? Demek zaman endişesini duyan kendisi gibi daha çokları da varmış. Sevgilisini zamanın pençesinden kurtarmayan bu zavallı şaire kendisinden daha çok acıdı. Esasen şu anda kendisini bedbaht eden şu korkunç düşünce azabı da, bu gibi güzellik kıymetleri koyan şu zevzek insanların hünerleri değil mi idi? Bu sebepten ötürü de güzelliği, kendisini rahatsız etmekten başka bir şeye

yaramıyordu. Fakat buna karşılık kendisini rahatsız eden bu güzelliği, başkalarına zevk verecekti.

Etrafındaki insanlar, kendisini zevk dünyalarına davet ediyor ve diğer taraftan da bu zevk dünyasının yollarında gezmiye ahlâksızlık diyorlardı. Fakat kendisini süreksiz olarak davet ederlerken ahlâksızlığı hatırlamıyorlardı. Hem onların arzularına uysa da neye yarar ki? Kendisinin başkaları için sarhoş eden içkilerden başka bir rolü olmayacaktı. Onlar, kendisini içecek ve sarhoş olacaklar, fakat kendisi, bu içilmesine ve sarhoş etmesine mukabil harcanmış ve tüketilmiş olmaktan başka bir şeye yaramıyacaktı.

Dudakları, meyvalar gibi taze ve iştaha çekici idi. Başkaları, kendisinin dudaklarıyla sarhoş olabileceklerdi. İştaha duyan bir başkası yerine dudaklarını ısırıp; zevk ve sarhoşluk yerine ağrı duydu.

*Yazık! Gün ağarınca sönecek yıldızlar da..
Onlar ki gözlerini seyretmede sevgilim!*

Evet! gün ağarınca sönen yıldızlar gibi ömrünün onbeş-yirmi yılı sonrası gözlerinin bu çekici güzelliği sönecekti. Bu korkunç akibete nasıl tahammül etmeli? Ve bu akibetten kurtulmak için ne yapmalı idi? Gün ağarınca sönecek yıldızlara elbet çok yazık olacaktı. Aynada yeniden

kendisini bir daha yabancı bir tablo gibi seyretti. Saçlarını yokladı; parmakların, köpük içinde gibi bir yumuşaklığa gömülmüştü. Yanakları elinin avucuna aynı yumuşaklığı duyurtuyordu. Kirpikleri, gözlerinin rengi, burun kanatları kendisine hep aynı hazin ve korkunç şarkıyı söylüyordu.

Zaman ve insanlara karşı duyduğu düşmanlığı, kendisi de duymağa başladı. Şu anda azap veren, kendine ait bu uzuvları değil miydi? Ah keşke çirkin olsa idi. Fakat bu sefer daha büyük bir ürküntü içinde kaldı. Yolda erkekleri durduramayacak kendisine alâka duyan bunca insan olmayacaktı. Kim bilir o zaman bu günkü güzelliğine nasıl büyük bir hasret duyacaktı?

Taşlanan bir meyva dalı gibi daima arzu ve zevk davetleri karşısında kalıyor ve böyle ihtişam içinde kalabilmek onu, mes'ut ediyordu. Ah keşki hep böyle kalsaydı. Verdikten sonra peşinden kıskanıpta almak, şu Allah'a yakışır iş değildi. Ne olur? Bundan sonra koyduğu bu kanunu değiştirse ve ne olur? İnsanlar, gençlik ve güzelliklerini kaybetmeseler! Hiç değilse yalnız kendisi için. Esasen mühim olan da kendisi idi. Belki diğer insanlar, kendisinden daha tahammüllü idiler ve ihtimalde böyle idi.

Mahallesindeki apartman insanları arasında belki kendisini seven erkeklerden daha çok, genç ve yaşlı kadınlardan kendisine karşı kin ve kıskançlık duyanlar vardı. Çektiği azap yetmiyormuş gibi bir de şu insanlara cevap vermek, kendisini daha çok üzüyordu. Herhalde bu ikincisi fazla idi. Bir aralık gözü, üzerindeki nikelaj fotoğraflığa ilişti. 11 yaşında iken çekilen fotoğrafının üzüntüsüz tebessümünü hasretle seyretti. Fotoğraf çerçevesi, iki tarafın-

dan önü balkonlu geniş madenî bir kısım üzerine oturtulmuştu. Balkonlu kısım, denizi ifade eden çizgilerle dalgalandırılmıştı ve bu dalgaların tâ bir köşesinde çift direkli bir gemi, yelken açmış meçhul bir istikamete doğru gidiyor gibiydi. Tıpkı kendi ömrünün varacağı akibet gibi. Bu yelkenli ile kendi gençliği arasında çok kuvvetli münasebetler buldu. İşte zarif bir biblo, fakat akibeti, ya gidip kayalıklarda parçalanmak, yahut bir gün köhneyip gitmek. Keşki hayatı bu kadar kuvvetle his edemese idi. Yahut :

Birgün de tıpkı bugün hasretle seyrettiği 11 yaşındaki fotoğrafı gibi, yirmi-yirmibeş yaşlarındaki bu fotoğraflarını bu sefer hasret yerine hırsla ve kinle seyredecekti. Herşeye herkese karşı kin.. Güzellik ve gençliğinin şahidi bu fotoğraflara, gençliğini bir limon gibi emen şu erkeklerle ve bir gün kocası olacak kişiye, doğacak çocuklarına ve en nihayet tıpkı bugünkü güzellik ve gençliğini taşıyacak istikbalin o meçhul insanlarına...

Şu andaki düşüncelerini bir ruh doktoru işitmiş olsa ve eğer vizita parası için içinde ise derhal bir kriz der, hâdiseyi sebeplendirmiş olur. Halbuki hâdisenin sebebi ile tedavisi arasında öyle büyük fark mesafesi var ki! Evet kriz geçiriyordu. İşte hüner, bu krize çare bulmaktı. İhtimal doktor, tavsiyelerde bulunacaktı. Fakat bu tavsiyeler, daha çok kendi gençliğini hâtırlamaması için yine kendisinin muhtaç olduğu teselli tavsiyeleri olacaktı.

Yine gözü, elindeki kitaba ve aklı şüire gitti. Sevgilisinin kaybolacak güzelliği için içlenen o şairi gidip bulacak ve kendisinin bu derdine çare bulmasını rica edecekti ve öyle yaptı.

Şairin evini, adresini kimse bilmiyordu. Hattâ kitabını basan kitapevi dahi.

Kasadar :

— Bir kaç ayda bir satılan kitaplarının parasını almıya gelir diye cevap verdi.

Onu kenar, çirkef mahallenin tek odasında karışıklık ve perişanlık içinde buldu.

Şair, sıksa, çirkin ve sarhoş bir adamdı. Üstelik de işsiz ve parasızdı. Önce hayretle kendisini kabul etti ve kendisinin, evet bizzat kendisinin arandığına inandığı zaman elini cebine soktu ve pencereye doğru gidip :

— Evet! Bir gün meşhur olacağıma inanmalı idim, dedi.

Misafirine ikram edilecek birşeyi olmadığına üzüldü. Cebinden yirmilik bir sigara paketi çıkardı; son üç sigaradan ikisini karşılıklı içtiler.

Şairin bir gün zamanın hışmına uğrayarak güzelliğini ve gençliğini kaybetmesine ait bir endişesi olamazdı. Ona bir gün öleceğini düşünüp düşünmediğini ve sonra bu akibeti nasıl karşıladığı ile üzüntüsünün derecesini öğrenmek istedi. Arkası kendisine dönük pencere önünde ayakta duran şairin çehresini, duvarda asılı aynadan kontrol etti; yüzünde korkunç çizgiler belirmişti. Şair :

— Bilir misiniz? dedi; ölüm, korkunç olduğu kadar, güzelliğini kaybetmekte o kadar korkunçtur. Meselâ: sizin gibi.

Şu anda şairin düşüncesini durdurabilmeyi ve artık başka söz söyletmemesini istemişti. Şair :

— Fakat dedi, insanların ölüme karşı ilâçları vardır ve ölüm, herkes

tarafından bilindiği kadar aynı korkunçlukla kabul edilmez. Esasen düşünmek lâzımdır ki yaşamak, et ve kemikle olamaz. Bu basit bir endişedir. Meselâ: Hayvanların, nebatların yaşamak kabiliyetleri gibi bir şey. İnsanlarla nebatların yaşama arzularını neden birleştirmeye çalışmalı?

Şair, başka sandelyesi olmadığından, gelip kendisinin karşısında ayakta durmuş ve kendisine doğru biraz eğilmiş bir halde gözleri, rujlu dudaklarından ayrılmadan sözüne devam etti. Binlerce yıl evvel hayata doğmuş insanlardan bugün için yaşayanlar yok mu? Bunları nasıl inkâr edebiliriz? Ve ben, sevgilimi ebedileştirmeye çalışırsam benim bu samimiyetime inanılmalıdır. Onun güzelliğini, bir ömür boyu değil, daha ötelere götürmek arzusundaım. Şüphesiz ki bu netice, benim yarına devredebileceğim kudrete bağlıdır.

Şairin sözleri, uzun sürüyordu. Zaten artık sorulacak şeyi kalmamıştı. Endişelerini bu kadar kolaylıkla çözmesine karşı, büyük bir takdir ve hayranlık içinde veda edip gitmeden evvel, şairi kucaklamak arzusunu duymuştu. Gözleri dudaklarından ayrılmıyan şairin kalın dudaklarının etine karşı duyacağı iştahayı düşündü. Alt dudaklarını kapayan bıyıkları sigara dumanından sararmıştı, ihtimal zift kokuyorlardı. Bu sırada şair, son sigarasını kendisine ikram etmek istemişti. Şairin elinden sigarayı alırken onu bileğinden yakaladı.

— Beni öpmek ister misiniz? dedi.

Şair, şaşaladı, dili dolaştı ve «Evet, evet» deyip duvara yaslandı. Sonra :

— Ama nasıl olur? Hayır, hayır rica ederim, belki benimle alay etmiyorsunuz. Benim sevgilim, kendisini böyle çabuk vermediği için o, sizden güzeldir hem belki bir gün kendisine kavuşursam öpüşmenin lezzetini kaybederim. Sizi önce tıpkı sevgilim gibi

(Sonu s. 31 de)

Şikâyetname (*)

— Bulanık su avcılarına —

Şikâyetim vardır sizden hemşerim,
Haksızsam razıyım her türlü söze
Rezzakı âlemken Hudayı kerim
Ne demeli bilmem telâşenize !..

Yağmur yağmıyor hiç diyerek gökten,
Sırroldu bir günde unlar bak hemen ;
Kim ise bu işte kâhinlik eden
Göz dikiyor demek iâşenize...

Bir damla düşmedi diye toprağa,
Başlarsan köylerden un toplamağa ;
Bu kez herkes başlar böyle yapmağa
Takılır hep halk bir bir peşinize...

Böylece bir kıtlık başlar yok yere,
Hiç kimseye değil, yine bu kere,
Ne olursa olur bütün fakire
Yazık etmen fakir hemşerinize...

Senin paran var da alırsın toptan,
Ne yapsın parası cepte yok olan...
Düşünür dindaşın halis müslüman.
Kadirlik etmeyin dindaşınıza...

Köpük kismaktayken şurda hemcinsin,
Biri de yanında ges ges geçirsin ;
Sen bu manzaraya bilmem ne dersin,
Ben yanarım halkı sevmeyişinize..

Bakalım tıktığın yiyecek misin ?
Sakladığın şeyi yiyecek misin ?
Eceli hiç sayıp diyecek misin :
“ Sebep ne ecelden titreyişinize ? ”

Ne olursa olsun doysun da karnım,
Umurumda değil başkası canım...
Sonra kim inanır “ Ben müslümanım ! ”
Diyerek gerilip gezişinize...

Kâzım çok uzatma sözü kısa kes
Tüketiyon boşa el için nefes...
Vicdanın sesini dinlese herkes,
Ne hacet vaizlik edişinize !..

Yazan : ÖZYEDEKÇİ

(*) - On gün evvele gelinciye kadar yağmur yağmaması üzerine halkta görülen halden mülhemdir.

Pınarbaşı İlcesi

Yazan : Ali ÖZER

Merkez ilçe 1851 tarihinde Avşar (Türk aşiretlerinin) iskân edilmesi ile müstakil Liva olarak kurulmuştur. O zaman buraya bol miktarda Avşar aşiretleri iskân edilmişti. Bu iskân hareketine kadar bugünkü Pınarbaşı ilçesinin yerinde ufak bir köy dahi yoktu. Burası güzel bir su başı ve bu günkü yeni çarşının bulunduğu yer bir bataklık halindeydi. İlk çarşı bu günkü hükûmet konağının batısında bulunuyordu. Avşarların iskân-lariyle padişah Abdülâziz zamanında müstakil liva olarak kurulan ilçeye Aziziye adı verilmişti. Bilâhare 1278 rumî tarihinde Kafkasyadan hicret eden Çerkezlerin Uzunyaylâya iskân edilmesi ile kasabanın merkezi ev ve nüfusu artmıştır. Fakat yeni iskân edilen Çerkezlerin iskân edildiği Uzunyaylâ bu günkü kasabanın batısında meskûn Avşar köyleriyle Zamanlıdaki Avşar ve Bünyan ilçesinin Akkışla nahiyesini teşkil eden Türkmen köylerinin yaylaları bulunmakta idi. Bunun için Avşarlarla Çerkezler arasında bir çok defalar neticeleri silâhlı çarpışmalara varan ihtilâflar

ve anlaşmazlıklar olmuş, sonraları hükûmetin işi esaslı bir şekilde ele alması ile Uzunyaylânın Çerkezlerin lehine olarak, onlara bırakılması ile bugünkü şekli de her iki aşirette iskâna mecbur edilerek köyler kurulmuştur. 1877 Rus harbinde hicret eden Kars ve Ardahan muhacirlerinin de gelmesi ile ilçe büyümüş ve bugünkü halini almıştır. Halk arasında bugün Yeniocak adıyla anılan mahalle ile buna civar olan evlerin bir kısmı halk arasında halen (Karşı mahallesi) adıyla anılmaktadır. Müstakil liva olan Aziziye sancağı, adıyla kurulmuş ve fakat ilçe olarak kalmıştır. Bu günde etrafını çevreleyen Bünyan ve Sarız ilçeleriyle kendisinden ayrılan diğer köylerle birlikte Pınarbaşı, ilk kuruluşunun isabetli tetkikler neticesinde kurulduğunu ve civar illere az çok ufak bir farklarla ayrılabilen uzaklıkta bulunan ilçe ekonomik ve ticarî yönlerle idarî cihetten bir il merkezi olmağa adaydır.

İlcede ve ilçeye bağlı köylerde eski tarihî eserlere de raslanmaktadır.

Bazı yerlerde bilhassa Etilere ait harabeler vardır. Bunların en mühimlerinden olan Viranşehir bucağının Şerefiye köyündeki kale harabesiyle aynı bucağın Karakuyu bucağında bulunan yazılı olan Eti su bendi başlığı önemlidir. Bu su başlığı halen Kayseri müzesindedir. Ayrıca Uzunyaylânın muhtelif yerlerinde kimlere ait olduğu katiyetle bilinmeyen bir çok köy harabeleri vardır. İlçenin merkez köylerinde halen Melik Gazi adıyla anılan ve Selçuk danışmentlerinden Ahmet bin Mehmet Melik Gaziye ait bir türbe grubu ve bir kale vardır. Bilhassa türbenin yapılış tarzı, kullanılan malzemesi mimarlık yönünde tetkike değer üstün kıymet arz etmektedir. Türbeler birkaç binadan ibaret olup 3-4 kilometre batısında Köşkerli dağı eteğinde Koççağız türbe binası da önemlidir. Yukarıda da izah olunduğu gibi Aziziye ilk sancak halinde kurulduğunda Mesudiye (Viranşehir bucağı), Çörümşek (Kaynar bucağı), Sarız, Mağara, Zamantı, Sarmısaklı, Sarıoğlan, Kuzugüdenli (Akkışla) ve Deliler bucaqlarıyla Darende ve Gürün. Göksün kazaları Aziziye sancağına bağlı bulunmakta idi. Sonra Göksun Halep ilinin Maraş sancağına, Darende ve Gürünün Sivas iline 1887 de Mağara Bucağı Haçın (Seimbeyli) ilcesine, 1892 de (Bünyan Hamit) Merkezi Sarımsaklı olmak üzere, üzere, Zamantı (İl başı bucağı), Sarıoğlan, Kuzu güdenli (Akkışla) Deliler bucağı ile birlikte ayrılarak (Bünyan Hamit) müstakil kaza olarak Aziziye-den ayrılmışlardır. 1914 de Çamurlu ve, Çeçen Sıcanhüyük, Kangal ilce-

sine, 1922 de Kürkkarakilise (Altınova), Göynük, Ak dere, Güllübucak Gürün ilcesine bağlanarak Aziziye-den ayrılmışlardır. 1926 yılında Sivas iline uzaklığı ve Uzunyaylânın bilhassa kışın aşılması çok güç olduğundan Aziziyelilerin kendi müracaatları ve istekleri üzerine ilçe Sivas'tan ayrılıp Kayseri iline bağlanması ile Bostanlık, Geven ağıl köyleri de Develi ilcesine verilmiştir. Gerdek mağara, Akoluk, Bozhüyük köyleri Gürün ilcesine, Kapaklı pınar, Yeniyapan, Tavladere, Karacaviran, Demirboğa köyleride Şarkışla ilçelerine bağlanmak suretiyle Pınarbaşından ayrılmışlardır. Son olarak 12-2-1946 tarihindeki Büyük Millet Meclisinin toplantısında Sarız bucağı da kendisine bağlı olan kırk iki köyü ile birlikte Pınarbaşından ayrılarak Kayseri iline bağlı ilçe olmak üzere 1-4-1946 tarihinde ayrılmışlar.

İlçe merkezi ve köyleri sakinleri : Avşar aşireti, Kafkasyadan gelmiş olan Çerkezler ve Türkmen aşiretleriyle 1292 de Kars ve Ardahandan gelmiş olan muhacirlerden ibarettir. İstiklâl savaşından sonra yurdumuza kanunu mahsus gereğince gelmiş olan Romanya, Bulgaristan, Yunanistandan gelen ve Türk olan göçmenler ilçe merkezinde Gümüşgün mahallesine ve köylerde hemen Uzun yaylâ köylerinin hepsine iskân edilmişlerdir. Pınarbaşının halkı çalışkan, zeki, yurt ve devletine sadık insanlardır. Pınarbaşı yapılış ve kuruluş itibariyle de Orta Anadolunun en güzel zümrüt gibi yeşil şirin bir ilçesidir. Kuruluşundan plânlı yapılmış olduğu için caddeler çok geniş ve bir

(Sonu s. 32 de)

Çerkez Mahmut'un Destanı

Derleyen : K. ÖZYEDEKÇİ

Kayseride hiç bir acıklı olgu yoktur ki üzerine adı bilinmeyen bir halk şairi tarafından türkü söylenmemiş veya destan yakılmamış olsun... Bu bakımdan Kayseri, diğer yurt bölgelerine nazaran da bir özellik arzeder. Birgün bir nişanlının ölüm haberini duyarsınız. Ertesi gün de muhakkak türküsü yakılmıştır. Onu da duymakta gecikmezsiniz. Böyle kamunun genel vicdanında bir sızlama meydana getiren nice olguların üzerine nice yakıştırmalarda bulunmuş olanları bulmak imkânsızdır. Zaten halk onu söylüyeni değil, o olguyu -söylüyeni deyişi tutmuştur. Zira o kendi sızı veya acısını da ifade etmektedir. Onu yakanın şu veya bu kimse olması kendisini pek ilgilendirmez. Onun içinden bu deyişleri kimin söylemiş olduğunu halka sorsanız hep "Bilmiyorum, vaktile biri yakmış,, cevabını verirler.

Bu zamana kadar Kayserinin bu halkbilim yönüne el dokundurulmamış oluşu, cidden çok acı. Unutulması bir nesil meselesi olan bu gibi deyişlerin zaptı, az kazanç değildir. Dilin tekâmülünü, halk ağzının zenginliğini inceleme bakımından muhakkak ki çok büyük faydaları bulunan bu deyişlerin içinde öyle lirik olanları vardır ki, duygunun her türlü tasannudan uzak saf ve çıplaklığını bütün samimiyeti ile dile ge-

tirmiştir Eli şakağında, muhayyilelerini zorlayarak doğum sancıları çeker gibi kıvrananların ve nihayet birer ucube meydana getirenlerinin yanında, böyle bir sıkıntıdan uzak halk deyişleri, kendi saflığını ve billûrlüğünü kaybetmeden yaşamaktadır. Halkbilim çalışmalarımızda bu yönü de ihmal etmemiş bulunuyoruz. Derlediğimiz bu türlü deyişleri, kısaca olguları ile beraber, Erciyes'in sayfalarında okuyuculara sunacağız.

Geçen sayıdan itibaren, kronolojik bir esas gözetmeden yayınlamaya başladığımız bu deyişlerden birini de olgusunun kısaca mahiyeti ile aşağıya koyuyoruz. Gerek olgular da ve gerekse deyişlerde bize söylenen şekli üzerinde hiçbir değişiklik yapmamıya, aslı diye kabul ettiğimiz bu şeylerin ilklik özgenliklerine dokunmamıya dikkat ettik. Eğer bize tespit ettirilen şekilde bir hâta veya noksanlık varsa, en esaslı şeklini bilenlerin bunları bize bildirmesini ayrıca rica ederiz. Bu, birçok bakımlardan büyük fayda sağlayacak insanî bir hizmet olur. Böylelerine şimdiden burda alenî teşekkürlerimizi peşinen sunmak isteriz.

Öğrencim M. softaoğlundan derlediğim üzerine yakılan aşağıdaki destanda adı geçen Çerkez Mahmut, o zamanın tütüncü beylerinden birinin kızı ile evlenmiş. Kayın pederi, satırmak için Kayserinin merkez ilçe-

sine bağlı Hacılar bucağına gönderdiği kaçak tütünlerin başına Mahmut'u da savmış. Kaçakçıların köye girdiğini haber alan kolcular köyü basıyorlar. Köylü bunların bir kısmını evinde saklıyorsa da bir kısmı köyün kuzeyindeki Çarık dağına ve Karacören bağlarına kaçıyor. Nihayet köyden balağın Ali adında biri kolculara, muhafızlara bunların yerini gösteriyor. Muhafızlarla mü-

*Hacılar köyüne bastığım oldu,
Tütünün dengi yastığım oldu
Zalim arkadaşların kaçtığı oldu.
Gelin ahbablarım gelin yanıma
Sebebim tütünü basın kanıma.*

*Bileydim de Hacılar varmazdım
Tütüncü beyinin kızın almazdım
Gelen belâlara karşı durmazdım
Gelin ahbablarım gelin yanıma
Sebebim tütünü basın kanıma.*

*Hacılar köyünde tütün almazlar
Bozarlar denkleri para vermezler
Gelen belâlara karşı durmazlar
Gelin ahbablarım gelin yanıma
Sebebim tütünü basın kanıma.*

*Hacılar köyünde ateşim yanar
Elli tane mavzer başımda döner
Bu gençlikte ölüm bana çok beter
Gelin ahbablarım gelin yanıma
Sebebim tütünü basın kanıma.*

sademeye tutuşuyorlar. Mahmut'un arkadaşları yakayı ele vermemek için bir aralık sığıyorlar ve yanlarında bulunan bir heybe mermiyi de alıyorlar. Müdafaasız ve cepanesiz kalan Mahmut, nihayet teslim oluyorsa da, muhafızlardan biri gerek yanlışlıkla gerekse kasten Mahmut'u vuruyor ve Mahmut da can veriyor.

Bir halkşairi 1907 senesinin beş mayısında olan bu olgu ve Balağın Ali için aşağıdaki destan yakılıyor.

*Erenler erenler kanlı erenler
Erenler içinde Çerkez vuranlar
"Teslimim,, deince cana kıyanlar
Gelin ahbablarım gelin yanıma
Sebebim tütünü basın kanıma*

*Ne yaptım Balağın Ali sana ne
yaptım (1)
Müzevirledeinde ciğerim yaktın
Beş yüz elli altınla açığa çıktın
Dost bildiğim Ali belimi büktüü*

*Balağın Ali damdan dama hapladı
Beş yüz altını birden topladı
Topladı da nâmusunu b.kladı
Aman Balağın Ali bu nasıl haldir
Namussuzlar başı Balağın Ali'dir.*

*Balağın Ali de Karacören sarısı (2)
Bekçilikten çıktı Balağın Ali'si
Beşyüz elli altın sandık dolusu
Aman Balağın Ali, bu nasıl haldir
Namussuzlar başı Balağın Ali'dir.*

[1] Mahmut'u jandarmalara haber veren köylü

[2] Karacören : Kayseri bağlarından, Hacıların doğusunda bir semtin adı

Varaka ve Gülşah

Sayfa 19 dan devam

İzzet Koyunoğlu'ndan alınarak basılmıştır. Mesnevinin tıpkı basımı, 29 sayfadır. Burada bir noktayı belirtmek isteriz : "... bilim meraklılarının ve Üniversite gençliğinin istifadeleri,, için yayınlanan kitapta, tıpkı basımın yanında, çevriyazılı basımın da bulunması çok faydalı olurdu. Çünkü, "bilim meraklıları,, eski yazıları bilse de, her Üniversiteli gençin eski metinleri okuyabileceğini iddia etmek imkânsızdır. Şu halde, eserden faydalanabileceklerin sayısı hayli azalmış olmaz mı ? Halbuki, meselâ Dil Kurumu tarafından yayınlanan (Yusuf ve Zeliha) da, metnin hem tıpkıbasımı, hem de çevriyazılı basımı mevcuttur. Bu şekildeki bir eserden faydalanmanın imkânı eski yazıyı bilen ve bilmeyenlerce, daha fazladır.

Bu küçük noksana rağmen, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nin maddî, sayın İsmail Hikmet Ertaylan'ın da ilmî yardımlarıyla yayınlanan " Varaka ve Gülşah ,, mesnevisinin, büyük bir değer taşıdığını ve XIV. yüzyıl Anadolu Türk Edebiyatı üzerine yeni ışıklar serptiğini işaret etmek yerinde olur.

(2) Varaka ve Gülşah, yazar : Erzurumlu Yeşilzade Mehmet Salih, İstanbul, 1943, Bozkurt Kitap ve Basımevi, 64 sayfa. [Prof. İsmail Hikmet Ertaylan, bu eserin 1944 basımlı bir nüshasının bahsetmekte ise de, biz onu göremedik. Kendilerinin de, 1943 tarihli nüshayı görmedikleri anlaşılmaktadır].

HİKÂYE

Şahit

Sayfa 25 den devam

erişilmez kabul etmiş ve arzulamıştım. Fakal şimdi ise sizi, gündelik bir kadin gibi firarî öpeceğim ve tahayyül ettiğim o ebedî zevki, sizin kaprisinize harcıyamam dedi.

Dudakları sıtma nöbetine tutulmuş bir halde şaire :

— Canım dedi; ben, size borcumu ödemek için en büyük bir karşılık olsun diye beni öpmenizi teklif etmiştim.

Sokakta peşinden koşan bunca insana mukabil şair tarafından bu reddediliş, kendisini fena hırpalamıştı. Bütün güzelliğinden ve düşüncelelerinden nefret edip evine döndü.

Hiç bir şairi beğenmedi ve hele hepsi de fakir insanlardı, sonra bu muhteşem güzelliğini yarına devredilecek ve kendisini ebedileştirecek şairi nereden bulmalı idi ? Ortalarda adları geçenler de ölümlerden, Allah-tan, fakir insanlara karşı duydukları merhametten, insanların ebedî huzur ve hürriyete kavuşmalarına karşı duydukları hayretten bahsediyorlar, yalnızlıklarını söylüyor ve yalnız kimse-sizlere acıyorlardı.

Nihayet babası, birgün kendisini şair yerine, bir tüccara verdi. Ve bu düşünceleri, sonra hastalık halinde nüks etmedi değil. Fakat kendisi de tıpkı diğer insanlar gibi aynı müşterek azabın sıtmalı günlerini tekrarladı, durdu.

Esasen dünyada bedbaht olmıyan kim vardı ki ?

Yıllar ve zaman boyunca da güzelliği şahitsiz kaldı.

Gurbet Hastanesinde

Bu hasret, bu ayrılık,
Ciğerimi sökecek ;
Ne derdimi dökecek,
Ne bir el var öpecek,
Gurbet hastanesinde . .
Burnum durmadan kanar,
Bağrım hasretten yanar ;
Adımızı kim anar ?
Gurbet hastanesinde . .
İşte bu gün bayramdır ,
Gönüm buna hayrandır,
En kederli bir andır,
Gurbet hastanesinde . . .
Ne bir mektup, ne selâm ,
Tesellim : Kederle, gam ;
Kokar burnuma silâm,
Gurbet hastanesinde

Kâmil ARI

Pınarbaşı İlcesi

Sayfa 28 den kalan

birlerini dik olarak kesmektedir. Ev-
lerinin hemen hepsinin üzeri kiremitli
düzgün tavanlı, sağlık şartlarına uy-
gun bol ve geniş pencereci olarak
yapılmıştır. Her evin geniş bahçesi
ve içerisinde bol, temiz içme ve kul-
lanma suları vardır. Bunun için ilçe
halkının sağlık durumu iyidir. Son
zamanlarda Adanadan getirilen sıtma
bu memleket halkının sağlığını boz-
muş ise de Cumhuriyet devrinin ilçe-
ye yerinde bir armağanı olan sıtma
savaş şubesinin açılması ile bu cihe-
ti de halledilmiş bulunmaktadır. İlçe
merkezinde Sivaslı Silâhdar zade
Mehmet Ali Efendi tarafından 1307
senesinde yapılan Mehmet Ali Efendi
camisi, Sivas Valisi Muammer Beyin
Kaymakamlığı zamanında 1905 sene-
sinde başlayıp 1915 de hitam bulan
taş ve minareli cami ile aynı zatın
yaptırdığı taş okul kıymetli binalar-
dandır. İlçenin doğu kuzeyinde bulu-
nan askerî taş kıslada büyük binalar
meyanında bir hususiyet arz etmek-
tedir. Kasabanın güneyinde Şirvan
dağı eteğinde ilçeye hâkim sırt üye-
rinde bulunan ve 20 yıl önce yanmış
olup bugün bahçesi ve harabesi ha-
len mevcut olan Lozâde Mahmut
Beyin evi, ilçeye ayrıca bir güzellik
vermekte idi. (Devamı var)

Ali Nisari Efendi

Sayfa 13 den devam

oğludur) denilmektedir. Diğer bir oğlu
Abdurrahman Ali efendi, ve torunu
Mehmet Efendinin de Kayseri'de ye-
tişen âlim ve müelliflerden olduğu
Bursalı Tahir Bey'in (Osmanlı mü-
ellifleri) adlı eserinde yazılmaktadır.

Yer darlığı yüzünden menkibesinin
bir kısmını geçen ayki sayımızda ve
son kısmını da bu defa yayınladığımız
Nisari Ali Efendinin hayatı hakkında
okuyuculara açık bilgi vermek istedik
Araştırma yaptık. Bu arada Kayseri
tarihî üzerinde uzun müddet hazırlık-
larda bulunmuş olan Kâzım Özdoğan
aklımıza geldi. Vâkî müracaatımızı
kırmıyan arkadaş bize İlk cildi pek
yakında çıkacak olan (Kayseri tarihi)
adlı eserinin II. cildinden yukardaki
yazıyı yazdırmaya müsaade ettiler.

İmtiyaz Sahibi
Raşit Bener

Yazı İşleri Müdürü
Kâzım Özyedekçi

Yıl	Nisan	Sayı
5		51

Yıllığı : 180 Kuruş
6 Aylığı : 90 ,

Değerli yazılara sayfalarımız
açıktır.

Basılmıyan yazılar
geri verilmez.

Basıldığı Yer
Erciyes Matbaası - Kayseri

Evimizin Nisan Ayı İçindeki Çalışmaları

1 Nisan günü ikinci İnönü Zaferi-
nin 26. yıldönümü törenle kutlanmış,
günün tarihî önemini belirten nutuk-
lar söylenmiştir.

9 Nisan günü Koca Sinan'ın ölü-
münün 359. yıl dönümü ihtifâli

yapılmış Sahir Üzel, Fahri tara-
findan Sinan'ın şahsiyeti ve mi-
marî kıymeti belirtilmiş, A. Remzi
Öcal tarafından Mimar Sinan hak-
kında şiir okunmuştur.

Erciyesin Okuyucularına Cevapları

B. Neşet Mülâyim

Çiftlik Köyü Başöğretmeni

Sarıoğlan

İlkine cevap alamayışınıza sitem eden
ikinci mektubunuzu ve birlikte gön-
derdiğiniz (Gönül) adlı şiirinizi aldık.
İlkine de cevap verdiğimiz halde na-
sılsa matbaada mürettiplerin dalgın-
lığıyla dizilmemiş. Çevreniz öğret-
menlerinin son günlerde şiir yazmaya
karşı gösterdikleri can atışta, Bucak
Müdürünüzün şairliğinin büyük his-
sesi olsa gerek. Yalnız ilk önce şiire
ait bilgileri kafanıza mal etmeniz,
bir kıymet alan şairlerin eserlerini
çok okumanız ve bu yönlerden ken-
dinizi besili bulundurmanız şarttır.
Şimdilik sadece okumanızı tavsiye
edeceğiz.

B. Kâmil Arı

Çiftlik Okulu Öğretmeni

Sarıoğlan

Mektuplarınızı aldık. Köy tetkiki
yazınızı henüz tamamiyle okuyama-
dık. İstedğimiz evsafa görüldüğü
takdirde ilerdeki sayılarımızda mut-
laka yayınlıyacağız. (Gurbet hastane-
sinde) ki deyişiniz bu sayıya kon-
muştur.

B. Ahmet Günden

As. Pos. 980

Bolayır

Nazik mektubunuzu aldık. Değerli
yazılara Erciyes'in sayfaları daima
açıktır. Hüseyin Ulaş'tan, bahsettiği-
niz şiiri henüz alamadık. Geldiğinde
memnuniyetle yayımlarız. Dergimizin
on iki sayısının yıllık abone bedeli
180 kuruştur. Yazıları çıkan arka-
daşlara üçer dergi parasız yolların.
Abone bedeli Yazı İşleri Md. ne
gönderilir.

Teveccühünüze teşekkürler.

B. N. İsa Karaca

Güven Gazetesi

Samsun

İki satır olsun bir hitap yazısını
lüzumsuz sayarak sadece (Sevgi) şiir-
rinize tahsis ettiğiniz mektubunuzu
aldık. (Şeymiş, değilmiş), (kurdum,
koydum) gibi kafiye hataları bulunan
bu deyişiniz, bir deneme olsa gerek.
İlerde daha özlü deyişler gönderdi-
ğiniz takdirde onları memnuniyetle
dergimize koruz.

B. Ali Çatak

As. Pos. 12196

Erzurum

« . . . Derginize yine iki şiir gön-
dermekle mükellemim. Bundan sonra
yayınli derginize yeni şiirlerimle iş-
tirâk ederek şeref vereceğim. Sizi de
yeni arkadaşlara tanıtmak için mec-
mua çıkınca iki tane beyan etmeni
dilerim. » diyen mektubunuzun ifa-
desile tezaad teşkil eden iki deyişi-
nizi okuduk, Mektubunkine nazaran
daha az düşük ifadeli olan (Develi) ye
adlı deyişi bazı düzeltmeler yaparak
ilerdeki sayılara koymaya çalışacağız.
Şimdilik size tavsiyemiz, anlamını iyi
bilmediğiniz kelimeyi söz veya yazı
arasında kullanmamak evvelâ dilimize
ve imlâma ait kurallar hakkında
bilgi edinmeye çalışmaktır.

B. Sabahattin Çakmak

Lise IV

Kayseri

İki deyişinizi aldık. Siz de nedense
iki satırlık bir mektuba lüzum gör-
memiş ve bir deyişinizin altına iki
satırlık bir derkenar geçivermişsiniz.
Çalıştığınız takdirde muvaffak ola-
cağınızı umuyoruz. Daha güzel deyiş-
ler yolladığınız takdirde, sizler için
açılmış olan Gençlik sayfasına onları
koruz. Yeni deyişlerinizi bekleriz.

Halkevleri Dergileri

HALKEVLERİNİN ADI	DERGİNİN ADI	KAÇ GÜNDE BİR ÇIKTIĞI
Adana	Görüşler	Aylık
Afyon	Taşpınar	"
Antalya	Türk Akdeniz	İki aylık
Balıkesir	Kaynak	Aylık
Bursa	Uludağ	Üç aylık
Çorum	Çorumlu	Aylık
Denizli	İnanç	"
Diyarbakır	Karacadağ	"
Eskişehir	Halkevi	"
Gaziantep	Başpınar	"
Isparta	Ün	15 günlük
İzmir	Fikirler	Aylık
İstanbul Eminönü	Yeni Türk	"
" "	Halk Bilgisi Haberi	İki aylık
İstanbul Halkevleri	İstanbul	15 günlük
Kayseri	Erciyes	Aylık
Kars	Doğuş	"
Konya	Konya	"
Manisa	Gediz	"
Samsun	19 Mayıs	"
Trabzon	İnan	15 günlük
Zonguldak	Karaelmas	Üç aylık

Gideceği yer :

Fiatı 15 Krş